

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า

กรณีศึกษา : บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด

The Study Problems and Obstacles Without a Warehouse

Case Study : Faive Logistics Company Limited

จัดทำโดย

นายภูเมษ

อันรัตน์

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์

วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ

ปีการศึกษา 2562

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า

กรณีศึกษา : บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด

The Study Problems and obstacles without a warehouse

Case Study : Faive Logistics Company Limited

นายภูเมษ อินรัตน์

.....
คณะกรรมการอนุมัติให้เอกสาร โครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
วิชาโครงการ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์
วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พนิชการ (ATC)

.....
(อาจารย์ละออ อุบลเยี่ยม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ยุพิน รอดไผ่ล้อม)

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า

กรณีศึกษา : บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

The Study Problems and obstacles without a warehouse

Case Study : Faive Logistics Company Limited

ผู้จัดทำโครงการ	นายภูเมษ	อันรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ละออ	อุบลเยี่ยม
สาขาวิชา	สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์	
สถาบัน	วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ ปีการศึกษา 2562	

บทคัดย่อ

โครงการฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า กรณีศึกษา บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการทำงานต่าง ๆ ของ บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด และจะนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการทำงานในอนาคต และเพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้าน ความพอประมาณในการจัดทำโมเดล

จากการศึกษาผู้จัดทำได้นำโปรแกรม Microsoft Word มาช่วยในการจัดทำรูปเล่มโครงการเล่มนี้ เพื่อความถูกต้อง แม่นยำที่สุดในการจัดทำโครงการรวมถึงการนำโปรแกรม Microsoft PowerPoint มาช่วยในเรื่องการสร้างงานนำเสนอโครงการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่ออธิบายให้เกิดความเข้าใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินการโครงการตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และผู้จัดทำได้รับประโยชน์จากการศึกษาดูงานของ บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ในเรื่องระบบการจัดเก็บสินค้าทำให้ทราบการทำงานเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บสินค้านอกเหนือจากการศึกษา เพื่อที่จะสามารถเข้าใจมากยิ่งขึ้นในการนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บสินค้านำรวมถึงปัญหาจากสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาเป็นอุปสรรคของ บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด อีกทั้งยังนำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการทำงานในอนาคตได้

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการจัดทำโครงการครั้งนี้จะไม่สำเร็จล่วงสมบูรณ์ได้หากปราศจากความช่วยเหลือและความร่วมมือของคณะผู้รับผิดชอบในโครงการและด้วยการสนับสนุนให้ความอนุเคราะห์จากคณะครูบาอาจารย์และบุคคลอีกหลายๆท่านด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อให้โครงการสำเร็จล่วงไปได้ด้วยดีตามจุดหมายที่ได้ตั้งไว้ จึงขอขอบคุณอาจารย์ ละออ อุบลเยี่ยม ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ามาชี้แนะมาให้คำแนะนำแนวทางการจัดทำโครงการและตรวจสอบเป็นอย่างดีทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จในที่สุด

ขอขอบคุณ คุณสันติ เพ็นดี ประธานผู้จัดการฝ่ายบริหารการนำเข้า – ส่งออก ของ บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและแนะนำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจทำให้ผู้จัดทำโครงการสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่ง

คณะผู้จัดทำรู้สึกยินดีและภูมิใจเป็นอย่างยิ่งหากโครงการเล่มนี้จะเป็นประโยชน์และให้ผู้ประกอบการเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการสร้างคลังสินค้าและระบบการจัดเก็บสินค้าให้ปลอดภัยเพื่อประโยชน์ขององค์กรจึงควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสร้างคลังสินค้าและระบบการจัดเก็บสินค้าอย่างไรให้ปลอดภัย หากมีข้อผิดพลาดประการใดคณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
สารบัญ	(3)
สารบัญภาพ	(4)
 บทที่ 1 บทนำ	 1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ประวัติบริษัทและการดำเนินธุรกิจ	3
ประวัติบริษัท	3
ป้าบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด	4
นโยบาย	5
วิสัยทัศน์	5
แผนที่บริษัท	6
ผังองค์กร	6
ผลิตภัณฑ์และภาพประกอบ	7
บทที่ 3 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของคลังสินค้า	15
ความสำคัญของคลังสินค้า	13
รูปแบบของคลังสินค้า	21
กลยุทธ์ในการเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า	40
ข้อดีข้อเสียการสร้างคลังสินค้าหรือเช่าคลังสินค้า	50
นิยามศัพท์	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์สภาพปัญหา	67
ขั้นตอนการทำงานของบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด	67
ปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า	68
นำข้อมูลที่ศึกษาพร้อมไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและประกอบอาชีพในอนาคต	70
นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างควมมั่งคั่งและความรอบคอบ	70
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	71
สรุป	71
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ใบบันทึกการปฏิบัติงานโครงการ	74
ภาคผนวก ข ภาพการศึกษาดูงาน บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด	75
ภาคผนวก ค แผนผังโมเดลและขั้นตอนการทำโมเดล	79
ภาคผนวก ง งบประมาณในการจัดทำโครงการ	84
ประวัติคณะผู้จัดทำโครงการ	86
ใบคะแนนสอบนำเสนอโครงการ	
ใบพิสูจน์อักษรวิสุทธิ์	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ป้ายหน้าบริษัท ฟาอิฟโลจิสติกส์ จำกัด	3
ภาพที่ 2.2 แผนที่บริษัท ฟาอิฟโลจิสติกส์ จำกัด	8
ภาพที่ 2.3 แผนผังองค์กรบริษัท ฟาอิฟโลจิสติกส์ จำกัด	9
ภาพที่ 2.4 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า Panasonic	10
ภาพที่ 2.5 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ เตารีด SHARP	11
ภาพที่ 2.6 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ เครื่องปรับอากาศ Haier	12
ภาพที่ 2.7 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ Notebook Asus X407UA – BV568T	12
ภาพที่ 2.8 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ Hatari พัดลมสไลด์ รุ่น SLIDE	13
ภาพที่ 2.9 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ ชุดเครื่องนอน TOTO	13
ภาพที่ 2.10 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ มาม่าต้มยำกุ้ง	14
ภาพที่ 2.11 ภาพแสดงผลิตภัณฑ์ พวงมาลัย MOMO 13 นิ้ว ก้านขก 10 CM	15
ภาพที่ 3.1 คลังสินค้า	16
ภาพที่ 3.2 คลังสินค้าสาธารณะ	17
ภาพที่ 3.3 คลังสินค้าสาธารณะเอกชน	17
ภาพที่ 3.4 คลังสินค้าสาธารณะขององค์การรัฐบาล	18
ภาพที่ 3.5 คลังสินค้าสาธารณะของสหกรณ์	19
ภาพที่ 3.6 คลังสินค้าทั่วไป	20
ภาพที่ 3.7 คลังสินค้าห้องเย็น	21
ภาพที่ 3.8 คลังสินค้าทัณฑ์บน	22
ภาพที่ 3.9 คลังสินค้าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในครัวเรือน	23
ภาพที่ 3.10 คลังสินค้าสำหรับสินค้าพืชผลเฉพาะอย่าง	24
ภาพที่ 3.11 คลังสินค้าสำหรับสินค้าที่มีลักษณะเป็นกองใหญ่	25
ภาพที่ 3.12 คลังสินค้าส่วนบุคคล	26
ภาพที่ 3.13 การหาทำเลที่ตั้งคลังสินค้า	26
ภาพที่ 4.1 ภาพคลังสินค้าสินค้าทั่วไป	

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.2 ภาพคลังสินค้าที่มีหลังคาคลุมฝน	59
ภาพที่ 4.3 ภาพลานโล่งสำหรับเป็นคลังสินค้า	59
ภาพที่ 4.4 ภาพถังใส่ของเหลวจำพวกสารเคมี	59

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

คลังสินค้า (Warehouse) คือสถานที่สำหรับวาง จัดเก็บ พักกระจายสินค้าคงคลัง คลังสินค้ามีชื่อเรียกได้ต่าง ๆ กันเช่น คลังสินค้า (Warehouse) โกดัง (Godown) ที่เก็บสินค้า (Wharf) คลังพัสดุ (Depot) ฉางเก็บสินค้า (Silo) แท็งก์เก็บของเหลว (Liquid Tank) คลังสินค้า พันท์บ่น (Bonded Warehouse) คลังสินค้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบของการผลิตและการขนส่ง ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจัดเป็นต้นทุนเกือบทั้งหมดของการผลิตสินค้าต่อหนึ่งหน่วยเสมอ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากมีการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นด้านใดด้านหนึ่ง จะส่งผลต่อการลดต้นทุนทั้งสิ้นอันจะส่งผลไปสู่กำไร และการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าเสมอ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประโยชน์และความจำเป็นของคลังสินค้ามีมากมายสรุปให้เห็นได้ชัดเจนก็คือ เป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บสำรองวัตถุดิบและสินค้าไว้ใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าในด้านการมีสินค้าและบริการไว้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ก่อให้เกิดความประหยัดในด้านต้นทุนดำเนินการและระบบการผลิตสินค้า ป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของตลาด และฤดูกาล สร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรม

บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ นั้นเป็นบริษัทที่มีการรับขนส่งสินค้า ให้เช่ารถสิบล้อสิบล้อ แคลดล้อ รถพ่วงขนถ่ายสินค้าท่าเรือท่าอากาศยาน รับจ้างทั่วประเทศ แต่ยังคงขาดคลังสินค้า ซึ่งปัจจัยหลักของบริษัทที่เปิดกิจการเกี่ยวกับโลจิสติกส์ ซึ่งถ้ามีคลังสินค้ามาช่วยเสริมนั้นก็จะช่วยในเรื่องต่าง ๆ ของบริษัทได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพในการบริหารมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของลูกค้ามากขึ้น

ดังนั้นผู้จัดทำจึงศึกษาและจัดทำโครงการหัวข้อเรื่อง “ ปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า ” กรณีศึกษา บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด เพื่อที่ผู้จัดทำจะนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปเผยแพร่และไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการประกอบอาชีพพร้อมยังนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาข้อมูลในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการทำงานของบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ศึกษาพร้อมไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและประกอบอาชีพ

ในอนาคต

4. เพื่อนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความมั่งคั่งและความรอบคอบ เข้าข่ายหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติโครงการและทำโมเดล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงกระบวนการการทำงานของบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด
2. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการไม่มีคลังสินค้า
3. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่พร้อมประยุกต์ใช้ในการศึกษาและนำมาประกอบอาชีพได้
4. ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความมั่งคั่งและความรอบคอบ เข้าข่ายหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติโครงการและการทำโมเดล

บทที่ 2

ประวัติบริษัทและการดำเนินธุรกิจ

ประวัติความเป็นมาของบริษัท

บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด ประกอบกิจการเกี่ยวกับการบริการขนส่งสินค้าทุกประเภทไปยังลูกค้า เช่น ข้าวสาร อาหารสำเร็จรูป สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร มีหัวข้อที่จะศึกษาดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของบริษัท
2. ป้ายหน้าบริษัท
3. นโยบาย
4. วิสัยทัศน์
5. แผนที่บริษัท
6. ฟังก์ชัน
7. ผลิตภัณฑ์และภาพประกอบ

1. ประวัติความเป็นมา บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด

บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 โดยคุณสันติ เพ็ญดี จากชื่อจดทะเบียนแรกในนาม ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟาอีฟโลจิสติกส์ ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555 ให้บริการด้านขนส่งมากกว่า 10 ปี จำนวนรถมากกว่า 40 คัน บริษัทฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด มีทุนจดทะเบียน 3,000,000 บาท ทางบริษัทให้บริการโลจิสติกส์ด้านการขนส่งไปสู่ลูกค้าไปยังจุดหมายปลายทาง ธุรกิจจะเน้นส่งสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ อาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค ชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์เครื่องมือในงานช่าง อาทิเช่น พัดลม เครื่องดูดฝุ่น ไมโครเวฟ โทรทัศน์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศ อาหารแห้ง เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

สถานที่ตั้ง บริษัท ฟาอีโฟโลจิสติกส์ จำกัด

- สำนักงานใหญ่ เลขที่ 1 ซอยสุภาพงษ์ แยก 7 ถนนศรีนครินทร์ แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

- สำนักงาน เลขที่ 385/2 ตำบล บางโจลง อำเภอ บางพลี จังหวัด สมุทรปราการ

พ.ศ. 2540 ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพื่อเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์สินค้าอุปโภค-บริโภค

พ.ศ. 2542 ได้รับรางวัลดีเด่นจากนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รับรางวัลดีเด่นในด้านการขนส่งทางโลจิสติกส์

พ.ศ. 2543 รับรางวัลอนุญาตเข้าทำการจดทะเบียน เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

พ.ศ. 2544 รับรางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัยในการทำงานจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัย ในการทำงาน

พ.ศ. 2545 ได้รับใบรับรองมาตรฐาน ISO 14001 ซึ่งตรวจสอบประเมินโดย SGS Yarsley International certification Services Limmited.

พ.ศ. 2548 ตลาดหลักทรัพย์กำหนดใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นจำนวน 2,032,000 หน่วย

พ.ศ. 2548 รับรางวัล สถานประกอบการดีเด่นสวัสดิการแรงงาน ประจำปี 2548

พ.ศ. 2553 รับรางวัล อุตสาหกรรมดีเด่นประจำปี 2552 ในกลุ่มการจัดการด้านพลังงานรับรางวัลผู้ส่งออกสินค้าดีเด่น

พ.ศ. 2554 รับรางวัล บริษัทจดทะเบียนด้านผลงานยอดเยี่ยมรางวัลผู้ประกอบการธุรกิจดีเด่น สาขารางวัล ผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกสินค้ายอดเยี่ยมความรับผิดชอบต่อสังคม สถานประกอบการดีเด่นด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน ประจำปี 2554 โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน

พ.ศ. 2556 Certificate of ESG 100 Company ประเมินและรับรองโดยสถาบันไทยพัฒน์โดยได้รับยกย่องให้เป็น 1 ใน 100 บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

2. ป้ายหน้าบริษัท

ภาพที่ 2.1 หน้าบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

3. นโยบาย

บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด เรามุ่งเน้นเป็นผู้ให้บริการในด้านรถขนส่งที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า โดยดำเนินการอย่างซื่อตรงและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการให้บริการ นอกจากนี้เรายังยึดถือหัวใจของแบรนด์ของเรา เป็นปรัชญาในการดำเนินการของบริษัทอย่างยั่งยืน พยายามอยู่เสมอที่ขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตควบคู่ไปกับการทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีอนาคตที่ดียิ่งขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครถูกทอดทิ้งไว้เบื้องหลังคณะกรรมการบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้กิจการมีการเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้จัดทำและอนุมัตินโยบายกำกับดูแล

4. วิสัยทัศน์

บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด เรามุ่งมั่นเป็นผู้ให้บริการในด้านรถขนส่งที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า โดยดำเนินการอย่างซื่อตรงและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆในการให้บริการ

พันธกิจของบริษัท

มุ่งมั่นสร้างสรรค์นวัตกรรมรถขนส่งใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและอนาคตที่ดีกว่า

วัฒนธรรมองค์กร

กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อธุรกิจที่ยั่งยืน

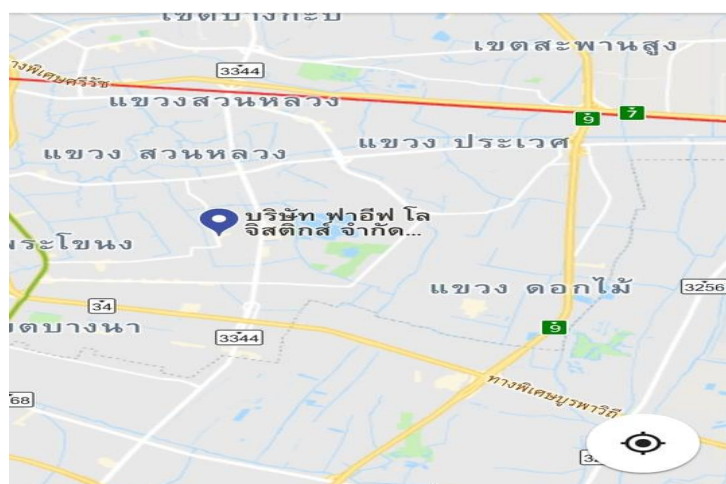
คุณภาพ

นำเสนอผลงานดีเยี่ยม พร้อมมุ่งมั่นปรับปรุงคุณภาพไม่หยุดยั้ง

ความร่วมมือ

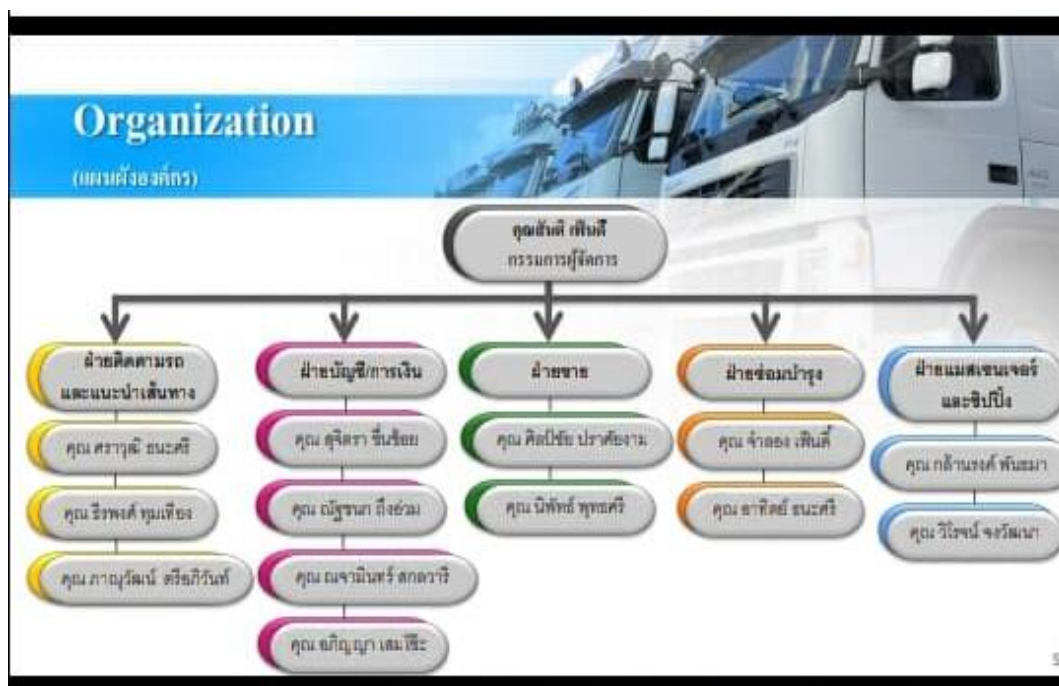
เสริมความแข็งแกร่งด้วยพลังของบริษัท เพื่อจุดมุ่งหมายความสำเร็จ

5. แผนที่ บริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด

ภาพที่ 2.2 แผนที่บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

6. ฟังก์ชัน

ภาพที่ 2.3 ฟังก์ชันบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์และภาพประกอบ

ผลิตภัณฑ์ที่บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ได้ทำการขนส่ง

1. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า Panasonic ที่มาพร้อม 6 โปรแกรมการทำอาหารยอดนิยมอย่าง ข้าวสวย ข้าวกล้อง ข้าวต้ม นึ่ง ซุปโปรแกรมหุงด่วนให้คุณสามารถหุงข้าวสุกได้ภายใน 15 นาที และระบบอุ่น ได้นาน 5 ชม. มีเคลือบเทฟลอนสีดำช่วยให้ข้าวไม่ติดหม้อ และมีตะแกรงนึ่งที่ทนความร้อนสูงได้ถึง 230 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 2.4 ภาพหม้อหุงข้าวไฟฟ้า Panasonic

2. เตารีด SHARP (1,000 วัตต์) รุ่น AM-P333T มั่นใจไปกับคุณภาพจากหนึ่งในผู้
ในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนอย่าง Sharp ที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานใน
การรีดผ้าได้อย่างครบถ้วน มีคุณสมบัติรีดลื่น ทนทานต่อการขูดขีด ทำความสะอาดได้ง่าย และ
ทนทาน จึงช่วยให้งานรีดเสื้อผ้าสำเร็จได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

ภาพที่ 2.5 ภาพเตารีด SHARP

3. เครื่องปรับอากาศ Haier ประหยัดพลังงานมากขึ้นและประสิทธิภาพที่ทนทาน
เทคโนโลยี Digital Inverter ใช้แม่เหล็กทรงพลังในการทำงานเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้น แต่
ใช้พลังงานน้อยกว่ามอเตอร์แบบทั่ว ๆ ไปถึง 40% ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทนทานอย่างเหลือเชื่อ* ที่มา
พร้อมกับการรับประกันถึง 11 ปี

ภาพที่ 2.6 ภาพเครื่องปรับอากาศ Haier

4. Notebook Asus X407UA-BV568T ใช้พลังงานจากโปรเซสเซอร์ Intel Pentium 4417U พร้อมด้วย DDR4 RAM ถึง 4 GB แลปท็อปอเนกประสงค์นี้มีทุกสิ่งที่คุณต้องการตั้งแต่งานคอมพิวเตอร์รายวันไปจนถึงความบันเทิงเป็นแบบพกพาแสนสะดวกและมีน้ำหนักเบาแลปท็อปทุกวันช่วยให้คุณทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพลิดเพลินได้ทุกที่

ภาพที่ 2.7 ภาพ Notebook Asus

5. พัดลมสไลด์ Hatari SLIDE SMART L1 มีขนาดใบพัด 18 นิ้ว จะมาช่วยปิดเป่าความร้อนออกจากคุณ ด้วยดีไซน์ที่เรียบง่าย สะดวกต่อการใช้งาน เหมาะสำหรับการใช้งานภายในบ้าน มาพร้อมกับปุ่มกดปรับระดับที่เคาะขึ้น ตัวพัดลมทำมาจากวัสดุคุณภาพดี มีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งานที่หนักหน่วงในอากาศร้อนอบอ้าวได้ดี

ภาพที่ 2.8 ภาพพัดลมสไลด์ Hatari Smart

6. ชุดเครื่องนอน ToTo ผ้าปูที่นอนขนาดเตียงคู่ 6 ฟุต 1 ชิ้น ปลอกหมอนหนุน 2 ชิ้น ปลอกหมอนข้าง 1 ชิ้น ผ้าวมเย็บติดเตียงคู่ขนาด 90" x 97" 1 ผืน หรือ 6 ฟุต ห่ม 2 คน

ภาพที่ 2.9 ภาพชุดเครื่องนอน TOTO

7. มาม่าดัมย่ำกึ่ง เส้นบะหมี่เหนียวนุ่ม แซ่บด้วยซุปรดัมย่ำ ถึงเครื่องดัมย่ำแท้ๆ ดันตำรับบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปรสดัมย่ำกึ่ง หน่วยบริโภค : 2 – 4 คน ขนาด : 550 ก. / แพ็ก การเก็บรักษา : อุณหภูมิปกติ ควรจัดเก็บในที่แห้ง พ้นแสง

ภาพที่ 2.10 ภาพ มาม่าต้มยำกุ้ง

8. MOMO พวงมาลัย 13 นิ้ว ก้านชก 10 cm พวงมาลัยหนังแท้ จับกระชับมือ ไม่ลื่นแม้มีเหงื่อออกที่มือ ดีไซน์ออกแบบมาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการขับขี่ ขานยนต์ การเลี้ยวที่มีความไวกว่า ไม่นักเหมือนพวงมาลัยเดิมที่ติดรถ ก้านที่ขกเพื่อการหมุนแบบคล่องตัวเวลาเลี้ยว สีเส้นที่ออกทางแนวเรขซึ่งเ็นทางเลือกสำหรับพวงมาลัยเดิม ๆ ที่เก่านั้นขาด

ภาพที่ 2.11 ภาพพวงมาลัย MOMO

บทที่ 3

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ที่เรียกว่า คลังสินค้า คือ ที่จัดเก็บและพักสินค้าชั่วคราว เพื่อที่จะกระจายสินค้าต่อไปยังจุดอื่น การขนส่งสินค้าจากผู้ผลิตหรือโรงงานมายังคลังสินค้า มักขนส่งมาเป็นล็อตใหญ่ แล้วนำมาเก็บไว้ที่ศูนย์กระจายสินค้า เพื่อทำการคัดแยกก่อนจัดส่ง โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบพื้นฐานในการศึกษาดังต่อไปนี้

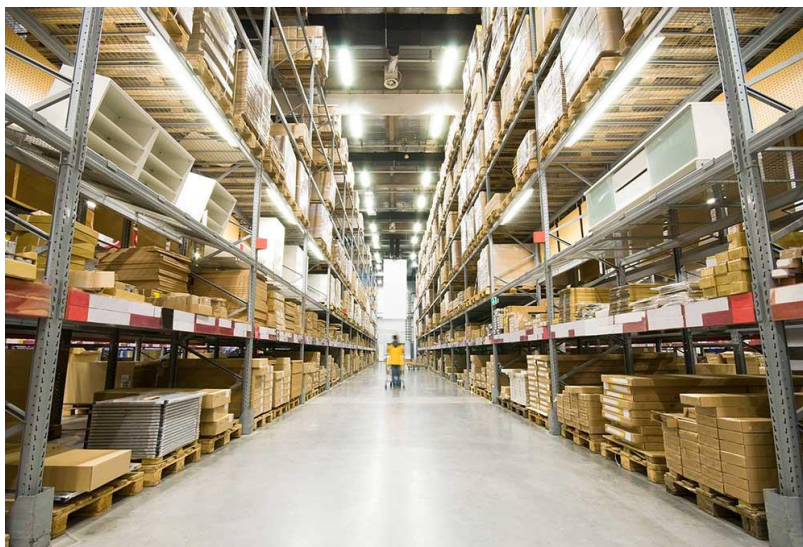
1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของคลังสินค้า
2. ความสำคัญของคลังสินค้า
3. รูปแบบของคลังสินค้า
4. กลยุทธ์ในการเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า
5. ข้อดีข้อเสีย การสร้างคลังสินค้าหรือเช่าคลังสินค้า
6. นิยามคำศัพท์

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของคลังสินค้า

คลังสินค้า (Warehouse Management)

คลังสินค้า เป็นชื่อเรียกอาคารพาณิชย์ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บสินค้าเพื่อรอการขนส่งไปยังสถานที่อื่น ๆ ต่อไป โดยคลังสินค้าถูกใช้จากผู้ประกอบการหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ส่งออก, ผู้ค้าส่ง, ธุรกิจขนส่ง เป็นต้น ลักษณะของคลังสินค้าส่วนใหญ่ จะเป็นอาคารธรรมดาที่ไม่ได้มีการตกแต่งให้มีความสวยงามมากมายอะไรนัก และต้องมีขนาดใหญ่และกว้าง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมภายในตัวเมือง สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ภายในอาคารต้องประกอบด้วยทางลาดเอียงเพื่อใช้ในการขนถ่ายสินค้า บางครั้งใช้รับถ่ายสินค้าที่มาจากสถานีรถไฟ, สนามบิน หรือท่าเรือโดยตรง ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเครนหรือ Forklift เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้า แล้วนำมาวางอยู่บนแท่นวางสินค้าอันได้ขนาดมาตรฐาน ISO

โดยสินค้าที่นำมาเก็บสามารถเป็นสินค้าชนิดใดก็ได้ เช่น วัตถุดิบ , บรรจุภัณฑ์ทุกขนาด , ชิ้นส่วนต่าง ๆ ส่วนประกอบต่าง ๆ หรือสินค้าสำเร็จรูปในด้าน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์ เพราะมีระบบบริหารจัดการคงคลังเพื่อระบุจำนวน จำแนกหมวดหมู่ รวมทั้งเพื่อให้ทราบว่ามีสินค้าจำนวนเท่าไร จำนวนรับเข้า – ส่งออกปริมาณเท่าไร ในแต่ละช่วงเวลาต่าง

ภาพที่ 3.1 คลังสินค้า

2. ความสำคัญของคลังสินค้า

การประกอบกิจการค้าขายที่เกี่ยวกับสินค้าชนิดต่างๆ นั้น นับว่าเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบ เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากทีเดียว ไม่ว่าสินค้านั้นจะเป็นผลผลิตทางการเกษตร หรือผลผลิตทาง อุตสาหกรรมประเภทใดก็ตาม กิจการคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า นับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในอันที่ จะให้การประกอบธุรกิจการค้าขายเกี่ยวกับสินค้าบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ จากการที่อธิบาย ความหมายของคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าในบทที่ 1 มาแล้ว ในบทนี้จะกล่าวถึงความสำคัญโดยทั่วไป ของคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า และความสำคัญต่อกิจการต่าง ๆ ดังจะได้แยกอธิบายเป็นแต่ละเรื่อง ไปดังต่อไปนี้

2.1 ความสำคัญโดยทั่วไป

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเป็นกิจกรรมเชื่อมต่อที่สำคัญกิจกรรม หนึ่ง ใน วัฏจักรของการกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคและในการเป็นกิจกรรมเชื่อมนี้ คลังสินค้า และศูนย์กระจายสินค้าทำหน้าที่รักษาสอดคล้องระหว่างการบริโภคซึ่งมีอัตราความต้องการขึ้นลง ไม่เป็น การแน่นอนและคาดหมายล่วงหน้าได้ยาก กับการผลิตซึ่งมีอัตราของผลผลิตเป็นประมาณที่ค่อนข้างแน่นอน กว่า แม้ว่าการวางแผนการผลิตสินค้าต้องอาศัยอัตราการผลิตที่ประมาณการไว้ล่วงหน้าเป็นปัจจัย พิจารณาอย่างสมเหตุสมผลก็ตาม แต่ความไม่คงที่แน่นอนของความต้องการในการบริโภคอาจทำให้เกิดความ ไม่สมดุลขึ้นได้ในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ระบบการผลิตต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตามที่วางแผนไว้ ถ้าในห้วง เวลาใดที่ผลผลิตออกมาเกินความต้องการในการบริโภค คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าก็จะถูกใช้ เป็น เครื่องมือในการสะสม ปริมาณสินค้าคงคลังส่วนที่เกินความต้องการนั้นไว้ ต่อเมื่ออัตราความต้องการบริโภค สูงขึ้นเกินกว่าปริมาณการผลิตในห้วงเวลาใด คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าก็จะทำหน้าที่ระบายสินค้า ที่

สะสมไว้นั้นออกสู่ตลาดเพื่อให้เพียงพอความต้องการ ทำให้เกิดความสมดุลโดยเฉลี่ยในระยะยาว ยิ่งกว่านั้นในเมื่อการผลิตเกิดอุปสรรคขัดข้องต้องหยุดซึ่งกลวงชั่วระยะเวลาหนึ่งด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม เช่นเกิดการชำรุดเสียหายของเครื่องจักรกลในการผลิตต้องทำการซ่อมแซม หรือเกิดการขาดตอนของวัสดุ การผลิต หรือเกิดกรณีพิพาททางด้านแรงงานมีการหยุดงาน เป็นต้น สินค้าที่เก็บสะสมอยู่ในคลังสินค้า และ ศูนย์กระจายสินค้าก็จะถูกนำออกมาสู่ตลาดเป็นการชดเชย แม้จะไม่เพียงพอความต้องการตามปกติ ที่กิจการผลิตยังดำเนินงานอยู่ แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของผู้บริโภคได้บ้าง ในระดับหนึ่ง จนกว่าจะแก้ไขข้อขัดข้องของการผลิตลงได้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่กระจายกันอยู่ในภูมิภาคต่างๆ หากได้มีการวางแผนอย่างเหมาะสมไว้ใน การวางสินค้าไว้ในคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเหล่านั้นในเวลา ปริมาณ และตำแหน่ง ที่ถูกต้องแล้ว ก็จะเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า จะสามารถนำสินค้าออกจำหน่ายสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่าง ต่อเนื่องไม่ขาดตอน อันจะเป็นผลดีแก่ทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นส่วนอีกด้วย

2.2 ความสำคัญต่อกิจการผลิตสินค้า

กิจการผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรมสมัยใหม่ เป็นการ ด้วยเครื่องจักรกลที่มีกระบวนการผลิตเป็นสายงานอย่างต่อเนื่อง ทุกขั้นตอนของการผลิตต้องรับช่วง กันไปตามลำดับ เริ่มตั้งแต่การป้อนวัสดุการผลิตเข้าไปจนได้ผลผลิตออกมาเป็นสินค้าสำเร็จรูป แต่ การผลิตจำนวนมาก ที่เรียกว่าการผลิตปริมาณขนาดใหญ่ (Mass Production) การผลิตสินค้า นี้จำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีวัสดุการผลิตอย่างเพียงพอที่จะป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตอย่างไม่ขาด คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้ามีบทบาทสำคัญในการจัดให้มีการสะสมวัสดุการผลิตไว้ (เพื่อให้กระบวนการผลิตดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายการเก็บรักษาวัสดุการผลิตสะสมไว้เพื่อการนี้ ผู้ผลิตสินค้าอาจลงทุนจัดตั้งและดำเนินการคลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้าของตนเองเป็นส่วนหนึ่งของระบบการผลิตที่จัดอยู่ในจำพวกคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าประเภทคลังเก็บวัสดุของกิจการผลิตสินค้า หรือผู้ผลิตสินค้าอาจเลือกใช้บริการของคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าสาธารณะเพื่อการนี้ได้

2.3 ความสำคัญต่อกิจการตลาด

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเป็นเครื่องมือในการกระจาย สินค้าออกสู่ตลาดจากมือของผู้ผลิตผ่านไปสู่ผู้บริโภค ผู้ผลิตสินค้าใช้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าในการเก็บรักษาสินค้าสำเร็จรูปที่เป็นผลผลิตของตนในขั้นแรกไม่ว่าจะเป็นผลผลิตทางการเกษตร หรือผลผลิตทางอุตสาหกรรมก็ตาม และใช้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่กระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ในการกระจาย สินค้าของตนออกสู่ผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเหล่านั้นอาจเป็นคลัง สินค้าและศูนย์กระจายสินค้าส่วนบุคคลของผู้ผลิต คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าส่วนบุคคลของ ผู้จำหน่ายหรืออาจเป็นคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าสาธารณะก็

ได้สำหรับผู้ประกอบกิจการจำหน่าย สินค้าเองคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บสะสมสินค้าไว้ในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนกิจการจำหน่ายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้มีสินค้าออกวางขายทดแทนจำนวน ที่จำหน่ายออกไปในแต่ละวันอย่างทันทั่วถึงอย่างไม่ขาดชั้นตอน เพื่อการนี้ผู้จำหน่ายสินค้าอาจใช้คลังสินค้า และศูนย์กระจายสินค้า ส่วนบุคคลของจำหน่ายนั้นเอง หรือเลือกใช้บริการของคลังสินค้าและศูนย์กระจาย สินค้าสาธารณะ ในการเก็บรักษาเป็นส่วนใหญ่ก็ได้

2.4 ความสำคัญต่อกิจการบริการ

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเป็นธุรกิจบริการที่ต้องใช้ ทั้งในภาคธุรกิจเอกชน และองค์การของรัฐบาล รวมไปถึงสหกรณ์และหน่วยงานราชการรัฐ จำเป็นต้องมีการสะสมเก็บ รักษาพัสดุสำหรับการใช้ในกิจการนั้นอย่างเพียงพอ คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจำพวกคลัง เก็บวัสดุมีบทบาทสำคัญในลักษณะเป็นเครื่องมือของกิจการบริการทุกประเภททำหน้าที่เก็บรักษา วัสดุสะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของกิจการบริการนั้น ๆ

2.5 ความสำคัญต่อวงการธุรกิจ

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าสาธารณะเป็นแหล่งให้เครดิต แก่นักธุรกิจที่สำคัญแห่งหนึ่งเช่นเดียวกันกับสถาบันบริการทางการเงินประเภทอื่น เช่น ธนาคาร เป็นต้น โดยวิธี ให้ผู้ฝากสินค้าไว้ในคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้านั้นกู้ยืมเงินโดยใช้สินค้าที่ฝากไว้จํานาเป็น ประกัน และได้ดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน นอกจากนี้ผู้ฝากสินค้าอาจกู้ยืมเงินจากสถาบันบริการ ทางการเงินอื่น หรือจากบุคคลใดๆ โดยใช้ตราสารการรับฝากของคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า จํานาเป็นประกันได้ด้วย ซึ่งวิธีการจํานาสินค้าในลักษณะนี้จะกระทำได้ดีเฉพาะแต่สำหรับสินค้าที่ ฝากไว้กับคลังสินค้าและ ศูนย์กระจายสินค้าสาธารณะเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นคลังสินค้าและศูนย์ กระจายสินค้าสาธารณะของบริษัท เอกชน หรือองค์การรัฐบาล หรือของสหกรณ์ที่ประกอบกิจการ คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าก็สามารถทำได้ในทำนองเดียวกัน

2.6 ความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

ความสำคัญในเรื่องนี้อาจเป็นคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าสาธารณะของ บริษัทเอกชน หรือ ขององค์การรัฐบาล หรือของสหกรณ์ได้ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวข้องกับสินค้า ประเภทพืชผลทางการเกษตร และสินค้าอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ของประเทศ โดยรัฐบาล อาจใช้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเหล่านี้ในการสะสมเก็บรักษาสินค้าที่รัฐบาลเพื่อแทรกแซง ตลาด รักษาระดับราคาในขณะที่สินค้านั้น มีปริมาณมากในฤดูกาลที่ผลิตผลออกสู่ตลาดใหม่ๆเป็น การช่วยเหลือผู้ผลิตให้สามารถขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรมและนำสินค้าที่เก็บรักษาไว้นั้นออก จากสู่ตลาดเมื่อถึงคราวขาดแคลนเพื่อรักษาระดับราคาและปริมาณให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นการ เดือดร้อนแก่ประชาชนโดยทั่วไปเป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการคลังสินค้า

จากที่กล่าวมาข้างต้น คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าทำหน้าที่ในการเก็บสินค้า จะ กระบวนการจัดส่ง ซึ่งสินค้าที่เก็บไว้สามารถ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ วัตถุดิบ (Material) ชิ้นส่วนประกอบ (Components) ชิ้นส่วนต่าง ๆ (Parts) สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ในบาง กระบวนการผลิตคำว่า สินค้า จะนับรวมไปถึงงานระหว่างผลิต (Goods in Process) ตลอดจนสินค้าที่ ต้องการทิ้ง (Disposed) และวัสดุที่นำไปใช้ใหม่ (Recycle) แม้ว่าสัดส่วนของสินค้าประเภทนี้จะมีไม่ มากก็ตามวัตถุประสงค์ของการใช้คลังสินค้าศูนย์กระจายสินค้า มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดการประหยัดในการขนส่ง
2. เพื่อให้เกิดการประหยัดในการผลิต
3. เพื่อต้องการลดจากการสั่งซื้อจำนวนมากหรือส่วนลดจากการสั่งซื้อล่วงหน้า
4. เพื่อเป็นแหล่งของวัตถุดิบ ส่วนประกอบ และชิ้นส่วนที่ใช้ในการผลิต
5. เพื่อสนับสนุนนโยบายการให้บริการลูกค้า
6. เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานะทางการตลาด เช่น ความ ต้องการสินค้าที่ผันผวนความต้องการสินค้าแบบฤดูกาล หรือสถานะการแข่งขันที่สูง
7. เพื่อลดเวลานำ (Lead Time) ของการสั่งซื้อสินค้า
8. เพื่อสนับสนุนระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี (JIT) ของผู้ขายปัจจัยการผลิต และลูกค้า
9. เพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าได้หลายประเภท
10. เพื่อใช้เป็นที่พักสินค้าชั่วคราวสำหรับสินค้าที่ต้องทิ้งหรือที่ต้องนำไปผลิต ใหม่

ปัจจัยในการจัดการคลังสินค้า

ในการกำหนดนโยบายการจัดการที่เกี่ยวกับคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า เพื่อให้คล้องกับ วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นมีปัจจัยที่ใช้พิจารณาดังต่อไปนี้

1. ประเภทของอุตสาหกรรม
ซึ่งรวมถึงปรัชญาของธุรกิจ กลยุทธ์ทางธุรกิจ มติผู้บริหารสูงสุด และความเพียงพอของเงินลงทุน ซึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันก็มีการจัดการความแตกต่างกัน
2. ลักษณะของสินค้า รวมถึง ปริมาณสินค้า ขนาดสินค้า สินค้าที่เป็นฤดูกาล ความ เน้าเสถียรของ สินค้า การทดแทนกันได้ของสินค้า และความเสื่อมสภาพของสินค้า
3. สถานะทางเศรษฐกิจ
หมายถึงรายได้ของกิจการ ความคล่องตัวทางการเงิน ความสามารถ ในการทำกำไรของกิจการ และสถานะของการแข่งขันทางธุรกิจ

4. กระบวนการผลิตที่ใช้ระบบผลิตในปัจจุบันมี 4 รูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1. โครงการ (Projects) เป็นประเภทหนึ่งของการผลิตสำหรับลูกค้าแต่ละรายซึ่งต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากและมีช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน โดยที่ลูกค้าจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากในการออกแบบผลิตภัณฑ์และอาจจะกำหนดว่าต้องดำเนินการอย่างไรบ้างจนเสร็จสิ้นกระบวนการด้วย ลูกค้าบางรายอาจจะเข้ามาดูกระบวนการผลิตเองหรือส่งคนมาตรวจสอบเพื่อรับรองคุณภาพก็ได้ตามปกติแล้วหลายๆ บริษัทจะทำ สัญญารับเหมาช่วง เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านเวลา จึงไม่สามารถทำงานทั้งหมดให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ได้ด้วย ตนเอง ดังนั้นกระบวนการผลิตจึงยืดหยุ่นได้มาก และมีการกำหนดช่วงระยะเวลาของโครงการที่แน่นอน โดยที่แบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความพึงพอใจของลูกค้าเทคโนโลยี และ ค่าใช้จ่าย ซึ่งในการบริหารโครงการนั้นขึ้นอยู่กับคำสั่งการเปลี่ยนแปลงทางวิศวกรรม และการติดตาม กิจกรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้เสร็จสมบูรณ์อย่างถูกต้องและทันเวลา เช่น การก่อสร้างตึกอาคาร เครื่องบิน การวางแผนจัดการแสดงดนตรีในงานสำคัญ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

4.2. การผลิตแบบเป็นชุด (Batch Production) เป็นการผลิตที่ถูกกำหนดลักษณะพิเศษเฉพาะ ภายใต้สภาพความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะดำเนินการผลิตระยะสั้นตามประเภทของผลิตภัณฑ์ และมีปริมาณน้อยถึงปานกลางตามคำสั่งของลูกค้า การดำเนินการผลิตส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการประดิษฐ์ เช่น ชิ้นส่วนเครื่องจักรมากกว่าการประกอบ โดยที่งานทั้งหลายจะถูกส่งผ่านไปตามระบบการผลิตที่กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่งานหนึ่งจะเสร็จสมบูรณ์ได้นั้นอาจจะต้องผ่านเครื่องจักรหลายเครื่องที่แตกต่างกัน ทำให้เครื่องจักร อาจจะมียานที่กำลังรอเข้าสู่กระบวนการผลิต ดังนั้นการผลิตสินค้าตามคำสั่งพิเศษของลูกค้า จึงเป็นการผลิต แบบไม่ต่อเนื่อง ระบบการผลิตแบบนี้เป็นที่รู้จักกันดีตามร้านหรือโรงงานรับจ้าง ตัวอย่างเช่น โรงกลึง โรงพิมพ์ โรงงานทำขนมปัง โรงฝึกสอน และการทำเฟอร์นิเจอร์

4.3. การผลิตในปริมาณมาก (Mass Production) การผลิตแบบนี้เป็นที่รู้จักกันดีในการผลิต แบบซ้ำซาก ซึ่งถูกนำมาใช้โดยผู้ผลิตที่ต้องการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกันในปริมาณที่มากกว่าการผลิตแบบ เป็นชุดเพื่อให้สามารถควบคุมต้นทุนได้ ผลิตภัณฑ์จะถูกผลิตเป็นสต็อกสำหรับตลาดขนาดใหญ่ อุปสงค์ มีลักษณะคงที่และมีปริมาณสูง ด้วยเหตุนี้จึงสามารถจัดให้มีการใช้เครื่องจักรเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะได้ ดังนั้นการผลิตประเภทนี้จึงเน้นหนักด้านการลงทุนในอุปกรณ์พิเศษที่มีความสามารถสูง ในการผลิตซ้ำซากได้และใช้แรงงานที่มีทักษะที่จำกัด โดยปกติแล้วการผลิตในปริมาณมากจะเป็นการเชื่อมต่อกันระหว่างเส้นทางการไหลกับสายพานลำเลียง เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล อาหารจานด่วน และสินค้าอุปโภคบริโภคเป็นส่วนใหญ่

4.4. การผลิตแบบต่อเนื่อง (Continuous Production) เป็นกระบวนการที่ใช้ผลิตสินค้าเป็น จำนวนมหาศาล และมีความเป็นมาตรฐานสูงด้วยระบบอัตโนมัติระดับสูงที่สามารถผลิตให้เข้ากับรูปแบบ ได้อย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง จึงทำให้ผลผลิตที่ผลิตได้มีความต่อเนื่องด้วย ตัวอย่างเช่น เหล็ก กระดาษ สี สารเคมี และอาหาร ซึ่งรูปแบบการผลิตนี้จะถูกกล่าวถึงเช่นเดียวกับระบบอุตสาหกรรม

5. ลักษณะการบริการที่ใช้ การจัดการในอุตสาหกรรมบริการมีความแตกต่างกันตามสาขา การบริการ ซึ่งอุตสาหกรรมบริการมี 3 กลุ่มดังนี้

1. บริการที่มีกฎข้อบังคับมากที่สุด ได้แก่บริการเกี่ยวกับผลประโยชน์ของคนกลุ่มใหญ่ หรือบริการ สาธารณะ เช่น สาธารณูปโภค การเงิน การขนส่งและคมนาคม โลจิสติกส์
2. บริการที่มีกฎข้อบังคับที่รองลงมา ได้แก่การบริการคนกลางเกี่ยวกับการขายสินค้าและบริการทั่วไป เช่น โรงแรม โรงภาพยนตร์
3. บริการที่ไม่เกี่ยวกับบริการสาธารณะ ไม่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมากนัก ได้แก่บริการส่วนตัว เช่น การซ่อมบำรุง แพทย์ กีฬา เป็นต้น และ Standard Industrial Classification : SIC ได้แบ่งอุตสาหกรรมบริการ ได้หลายกลุ่ม คือ การสื่อสาร ที่ปรึกษาและบริการทางธุรกิจ การบริการทางการศึกษา บริการการเงิน บริการ เพื่อสุขภาพ บริการ เกี่ยวกับครัวเรือน บริการที่อยู่อาศัย บริการประกันภัย บริการส่วนตัว บริการที่ฟ้าและบันเทิง บริการขนส่ง และ โลจิสติกส์ และบริการอื่น ๆ

ประโยชน์ของการจัดการคลังสินค้า

การจัดการนี้สามารถใช้งานได้ในด้านการเป็นแหล่งอุปทาน (Physical Supply) และการกระจาย สินค้า (Physical Distribution) จึงมีประโยชน์ดังนี้

4.1 สนับสนุนการผลิต (Manufacturing Support) โดยคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจะทำหน้าที่ ในการรวบรวมวัตถุดิบในการผลิต ชิ้นส่วน และส่วนประกอบต่าง ๆ จากผู้ขายปัจจัยการผลิตเพื่อส่งป้อนให้กับ โรงงานเพื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปต่อไป

4.2 เป็นสถานที่ผสมผลิตภัณฑ์ (Products Mixing) ในกรณีที่มีการผลิตสินค้าจากโรงงานหลายแห่ง โดยอยู่ในรูปของคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้ากลาง (Central Warehouse) จะทำหน้าที่รวบรวมสินค้า สำเร็จรูปจากโรงงานต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าตามต้องการ ขึ้นอยู่กับลูกค้าแต่ละรายว่า ต้องการสินค้าจากโรงงานใดบ้าง

4.3 เป็นสถานที่รวบรวมสินค้า (Products Consolidation) ในกรณีที่ลูกค้าต้องการซื้อสินค้าจำนวน มากจากโรงงานหลายแห่ง คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจะช่วยรวบรวมสินค้าจากหลายแหล่งเพื่อจัด เป็นขนส่งขนาดใหญ่หรือทำให้เต็มเที่ยว ซึ่งช่วยประหยัดค่าขนส่ง |

4.4 เป็นสถานที่ใช้ในการแบ่งแยกสินค้าให้มีขนาดเล็กลง (Break Bulk) ในกรณีที่การขนส่งจากผู้ผลิตมีหีบห่อหรือพาเลทขนาดใหญ่ คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจะเป็นแหล่งที่ช่วยในการแบ่งแยก สินค้าให้มีขนาดเล็กลงเพื่อส่งมอบให้กับลูกค้ารายย่อยต่อไป

ความสำคัญเชิงกลยุทธ์ของการคลังสินค้า

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้ามีความสำคัญดังนี้ คือ

5.1 ช่วยประหยัดค่าขนส่ง

คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจะช่วยประหยัดค่าขนส่งทั้งที่เกิด การซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายและการขายสินค้าสำเร็จรูปให้ผู้ซื้อ ในด้านการซื้อวัตถุดิบจากผู้ขาย วัตถุ ที่สั่งซื้อจากผู้ขายหลาย ๆ รายจะถูกส่งมารวมกัน ที่คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า ที่ใกล้กับแหล่งของผู้ซื้อ จากนั้นจะขนส่งวัตถุดิบไปยังโรงงานของผู้ซื้อซึ่งตั้งอยู่ห่างไกลจากคลังสินค้าและศูนย์กระจาย ทำให้เสียค่าขนส่งน้อยกว่ากรณีที่ผู้ขายทุกรายขนส่งสินค้าไปยังโรงงานของผู้ซื้อเองในการขนส่งสินค้าสำเร็จรูปให้ผู้ซื้อ คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่มีส่วนช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย คือ ในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า นั้นผู้ผลิตสินค้านั้นผู้ผลิตมักมีหลายโรงงานที่ทำการผลิตสินค้าหลายชนิด เช่น โรงงาน ก. ผลิตยาสีฟัน ข. ผลิตสบู่ และ โรงงาน ค. ผลิตผงซักฟอก ซึ่งสินค้าที่ผลิตเหล่านี้ต่างเป็นผลิตภัณฑ์ ของกิจการเดียวกัน กิจการที่ทำการผลิตสินค้าหลายอย่างมักจะมีคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าสำหรับ เป็นที่เก็บสินค้าทุกชนิดที่ทำการผลิตเสร็จ เมื่อลูกค้ามีคำสั่งซื้อสินค้าหลายชนิดจะถูกขนส่งไปให้ลูกค้า พร้อมกัน ถ้าไม่มีคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้ากิจการจะต้องทำการขนส่งสินค้าทั้ง 3 ชนิด โดยตรงจาก 3 โรงงานไปให้ลูกค้า การมีคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจึงสามารถขนส่งสินค้าได้หลายประเภทและช่วยประหยัดค่าขนส่ง

5.2 ช่วยประหยัดต้นทุนการผลิต

การผลิตสินค้าแต่ละชนิดจำนวนมากจะช่วยประหยัดต้นทุนการผลิตคือ ต้นทุนต่อหน่วยสินค้า จะต่ำการผลิตสินค้าจำนวนมากย่อมต้องใช้วัตถุดิบปริมาณมากจึงมีความจำเป็นต้องใช้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเพื่อเก็บวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตเสร็จ บางครั้งใช้เป็นที่เก็บสินค้าชั่วคราวสำหรับสินค้าที่ต้องทิ้งหรือที่ต้องนำไปผลิตใหม่ อย่างไรก็ตามต้นทุนการผลิตที่ประหยัดได้อย่างน้อยจะต้องเท่ากับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าจึงจะบรรลุเป้าหมายที่จะทำให้ต้นทุนทั้งหมดมีจำนวนต่ำสุด

5.3 ช่วยให้ได้ผลประโยชน์จากส่วนลดเมื่อซื้อสินค้าจำนวนมาก

ได้กล่าวมาแล้วว่าการผลิตสินค้าจำนวนมากจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำ เป็นการประหยัดต้นทุนการผลิตและเมื่อกิจการทำการผลิตสินค้าปริมาณมากย่อมต้องการใช้

วัตถุดิบมาเก็บไว้ปริมาณวัตถุดิบที่ซื้อจำนวนมากนี้ทำให้กิจการได้รับผลประโยชน์ คือจะได้รับส่วนลดจากการซื้อ ทำให้ราคาซื้อวัตถุดิบต่อหน่วย นอกจากนี้การซื้อบ่อยครั้ง และแต่ละครั้งซื้อเป็นจำนวนมาก ค่าขนส่งตลอดจนค่าระวางเมื่อรวมกันแล้วย่อมน้อยกว่าการซื้อหลายครั้ง และแต่ละครั้งซื้อเพียงจำนวนน้อย ผลที่เกิดขึ้นจากการประหยัดค่าใช้จ่ายนี้ทำให้ต้นทุนสินค้าต่ำเมื่อต้นทุนสินค้าย่อมทำให้ผู้ขายส่งและผู้ขายปลีกซื้อสินค้าจากผู้ผลิตได้ในราคาต่ำด้วย

5.4 ช่วยป้องกันสินค้าขาดแคลน

การมีวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตหรือมีสินค้าไว้เพื่อขายจำนวนมาก ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นในกรณีที่สินค้าในท้องตลาดเกิดการขาดแคลนอันเนื่องมาจากการนัดหยุดงานของกรรมกร การเสียหายในระหว่างขนส่งหรือผู้ขายกักตุนสินค้าไว้ กิจการจะไม่เดือดร้อนหรือมีปัญหาว่าวัตถุดิบ หรือสินค้า มีไม่เพียงพอ การมีคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเก็บรักษาวัตถุดิบหรือสินค้าไว้จะเป็นการช่วยป้องกัน มิให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้

5.5 ช่วยสนับสนุนนโยบายการให้บริการลูกค้าของกิจการ

การที่กิจการมีคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าหลายแห่งจะช่วยสนับสนุนนโยบายการให้บริการลูกค้าอย่างรวดเร็วของกิจการ เพราะสามารถส่งสินค้าจากคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่อยู่ของลูกค้าไปให้ลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและไม่เสียเวลา

5.6 ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงของตลาด

บางครั้งกิจการ ไม่สามารถพยากรณ์อย่างแน่นอนถึงจำนวนสินค้าที่ลูกค้าต้องการอย่างแท้จริงตลอดจนระยะเวลาที่ผู้ขายผู้ขายปลีกและผู้ขายส่งจะสั่งซื้อสินค้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเก็บรักษาสินค้าไว้จำนวนหนึ่งนอกเหนือจากจำนวนที่คาดคะเนได้ตามปกติ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เกินจำนวนที่คาดหมายไว้ตลอดจนสามารถส่งสินค้าให้ลูกค้าได้ตามปกติถึงแม้ว่าสินค้าที่สั่งซื้อใหม่จะเดินทางมาถึงคลังสินค้าและ ศูนย์กระจายสินค้าช้ากว่ากำหนดก็ตาม

5.7 เพื่อลดรอบเวลาของแต่ละกิจกรรม

การมีคลังสินค้าและศูนย์กระจาย จะทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้าทั้งระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ กับลูกค้าสามารถใช้เวลาในการ ในอาคารและการขนส่งสั้นลง งานขนส่งไม่ซับซ้อน สามารถสนับสนุนระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี (In The System) จากผู้ขายวัตถุดิบและลูกค้า

เป้าหมายของการจัดการคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า

การจัดการคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้านี้มีเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1. ลดระยะทางในการปฏิบัติการในการเคลื่อนย้ายให้มากที่สุด

2. การใช้พื้นที่และปริมาณในการจัดเก็บให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. สร้างความมั่นใจว่าแรงงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ สาธารณูปโภคต่างๆ มีเพียงพอ และสอดคล้อง กับระดับของธุรกิจที่ได้วางแผนไว้
4. สร้างความพึงพอใจในการทำงานในแต่ละวันแก่ผู้เกี่ยวข้องในการเคลื่อนย้ายสินค้าทั้งการ รับเข้าและการจำหน่าย โดยใช้ปริมาณจากการจัดซื้อ และความต้องการในการจัดส่งให้แก่ลูกค้าเป็นเกณฑ์
5. สามารถวางแผนได้อย่างต่อเนื่อง ควบคุมและรักษาระดับการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้เกิด การบริการภายใต้ต้นทุนที่เกิดประสิทธิผลคุ้มค่าในการลงทุนตามขนาดธุรกิจที่กำหนด

3. รูปแบบของคลังสินค้า

เกี่ยวกับเรื่องการจัดจำหน่ายสินค้านั้น บางกิจการอาจจัดส่งสินค้าโดยตรงจากโรงงาน ให้ลูกค้าโดยไม่ใช้บริการของการคลังสินค้าเลย อย่างไรก็ตามกิจการส่วนมากมักจะมีแหล่งเก็บสินค้าระหว่างโรงงาน และลูกค้า เมื่อกิจการมีกิจกรรมที่จะต้องเก็บรักษาสินค้าก่อนส่งให้ลูกค้า เกิดขึ้นกิจการจะต้องตัดสินใจว่าจะใช้บริการของคลังสินค้าประเภทใด กิจการคลังสินค้านั้นอาจจำแนกประเภทได้หลายลักษณะ แต่ในที่นี้เป็น การจำแนกตามลักษณะของจุดมุ่งหมายในการประกอบกิจการภาระหน้าที่อันเป็นกิจกรรมของคลังสินค้านั้นไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดหรือประเภทใดก็คือการเก็บรักษาสินค้าหรือวัสดุ แต่จุดมุ่งหมายในการประกอบกิจการอาจแตกต่างกันออกไปในหลายลักษณะตลอดจนหลักเกณฑ์ในการดำเนินกิจการทั้งทางเทคนิคและทางธุรกิจก็ไม่เหมือนกันอีกด้วย ซึ่งพอจะจำแนกคลังสินค้าตามลักษณะของจุดมุ่งหมายในการประกอบกิจการนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มคลังสินค้าสาธารณะ (Public Warehouse)

คลังสินค้าสาธารณะ เป็นกิจการทางธุรกิจที่เป็นเอกเทศเฉพาะไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของกิจการหลักอย่างอื่น และเป็นกิจการแขนงหนึ่งของอุตสาหกรรมบริการกิจกรรมในหน้าที่คลังสินค้าสาธารณะก็คือ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาสินค้าและให้บริการรับจัดเก็บรักษาสินค้า รวมทั้งให้ บริการต่างๆ เกี่ยวกับสินค้านั้น เพื่อบำเหน็จตอบแทนเป็นทางค่าปกติของกิจการ หรือคลังสินค้าสาธารณะ อาจเป็นคลังสินค้าที่จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการรับฝากสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคลังสินค้าโดยเฉพาะทั้งนี้เพื่อหวังค่าตอบแทนจากการให้บริการนั้น ในประเทศไทยการจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และประกอบกิจการภายใต้เงื่อนไขการควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ด้วยการประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะ เป็น

การค้าประเภทที่ถือว่ามีผลกระทบต่อความปลอดภัย และสุขภาพของสาธารณะชน ดังนั้นการจัดตั้งคลังสินค้าและการดำเนินงานต้องให้เป็นไปตามบทบัญญัติ กฎหมาย ข้อบังคับ และเงื่อนไข ควบคุมของรัฐซึ่งมีความแตกต่างกันพอที่จะแบ่งคลังสินค้ากลุ่มนี้ออกเป็น 3 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 ภาพคลังสินค้าสาธารณะ

คลังสินค้าสาธารณะของบริษัทเอกชน

เป็นธุรกิจการค้าของภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด แล้วแต่กรณี การลงทุนจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษา ขึ้นเป็นแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ หรือหลายๆ แบบ รวมอยู่ในบริษัทเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้าที่รับ ทำการเก็บรักษา กิจกรรมที่สำคัญที่คลังสินค้าสาธารณะของบริษัทเอกชนดำเนินงานได้แก่

1. รับฝากสินค้าโดยผู้ประกอบการคลังสินค้าได้รับเงินค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด
2. ให้ผู้ฝากกู้ยืมเงินโดยเอาสินค้าที่ฝากนั้นจำนำไว้เป็นประกันแก่ผู้ประกอบการคลังสินค้าโดยผู้ประกอบการคลังสินค้าได้รับดอกเบี้ย หรือประโยชน์อื่นใดเป็นค่าตอบแทน
3. ให้บริการด้านความเย็นในการเก็บรักษาสินค้า รับอบพืชรูดความชื้น กะเทาะ คัดผสมหรือด้วยกรรมวิธีอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ของผู้ฝาก โดยผู้ประกอบการคลังสินค้าได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด
4. กระทำการใดๆ ตามแบบพิธีเกี่ยวกับการศุลกากร การนำเข้า การส่งออก การขนส่งสินค้าและอาจจัดให้มีการประกันภัยซึ่งสินค้าซึ่งตนพึงกระทำตามสัญญาเก็บของในคลังสินค้า เป็นต้น

การจัดตั้งบริษัทจำกัดที่ประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะ และการดำเนินงานทางธุรการของกิจการคลังสินค้าอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยกิจการค้าขายที่มีผลกระทบต่อ

ความปลอดภัย และผลกำไรของสาธารณชน และเงื่อนไขควบคุมคลังสินค้าของกระทรวงพาณิชย์ การดำเนินการต้องให้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเก็บของในคลังสินค้า

ภาพที่ 3.3 ภาพคลังสินค้าสาธารณะเอกชน

คลังสินค้าสาธารณะขององค์การรัฐบาล

องค์การรัฐบาลที่ประกอบธุรกิจทางการค้า จะจัดตั้งขึ้นในรูปของรัฐวิสาหกิจหรือรัฐพาณิชย์รูปแบบอื่น จุดมุ่งหมายหรือนโยบายหลักในการประกอบกิจการของ องค์การเหล่านี้เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในด้านต่างๆ เป็นสำคัญ เช่น นโยบายทางเศรษฐกิจ การรักษา ความมั่นคงของชาติหรือการป้องกันประเทศ การรักษาความปลอดภัยหรือความผาสุกของประชาชน หรือเป็น กิจการด้านสาธารณูปโภคที่มีความสำคัญต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

คลังสินค้าสาธารณะขององค์การรัฐบาลจัดตั้งขึ้นในรูปของรัฐวิสาหกิจ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนอง นโยบายของรัฐบาลทางด้านเศรษฐกิจ เช่น องค์การคลังสินค้า องค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น เป็นต้น องค์การ ของรัฐบาลที่ประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะนี้ นอกจากจะมีกิจการคลังสินค้าเป็นกิจกรรมหลักของ องค์การแล้วยังประกอบกิจการเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าควบคู่กันไปด้วยในการดำเนินธุรกิจด้านการจำหน่ายสินค้าองค์การรัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะจะเจาะจงทำการค้าเฉพาะสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ หรือที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพ ของประชาชน โดยองค์การจะจัดซื้อสินค้าเหล่านี้จากผู้ผลิต เพื่อแสวงหาตลาดรักษาระดับราคาเป็นการ ช่วยเหลือผู้ผลิตให้ขายสินค้าที่ตนผลิตออกมาได้ในราคาที่ เป็นธรรมแล้วนำมาเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าในลักษณะ การสะสม แล้วนำออกจำหน่ายในโอกาสที่เหมาะสม เพื่อตรึงราคาและรักษาปริมาณสินค้าชนิดนั้นๆ ให้มีหมุนเวียนอยู่ในตลาดอย่าง

เพียงพอับความต้องการของประชาชน ในกิจการด้านนี้คลังสินค้าขององค์กร นั้นจะทำหน้าที่อย่างเดียวกับคลังสินค้าส่วนบุคคลไปด้วยในตัว ซึ่งเป็นข้อแตกต่างกับคลังสินค้าสาธารณะของบริษัทเอกชนซึ่งจะประกอบกิจการในลักษณะอย่างนี้ไม่ได้ในการดำเนินธุรกิจคลังสินค้าสาธารณะขององค์กรรัฐบาลจะประกอบกิจการ เช่นเดียวกับคลังสินค้าสาธารณะของบริษัทเอกชน คือการรับทำการเก็บรักษาสินค้า และให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับสินค้า ที่รับฝากเก็บรักษานั้น เป็นทางการค้าปกติ และเป็นการให้บริการแก่บุคคลทั่วไประเบียบปฏิบัติในการประกอบกิจการคลังสินค้าก็ยึดหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะเก็บของในคลังสินค้า แต่หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและการดำเนินงานทางธุรการ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยกิจการค้าขายที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชนและเงื่อนไขควบคุมคลังสินค้าของกระทรวงพาณิชย์

ภาพที่ 3.4 ภาพคลังสินค้าสาธารณะขององค์กรรัฐบาล

คลังสินค้าสาธารณะของสหกรณ์

คลังสินค้าสาธารณะของสหกรณ์ เป็นของสหกรณ์ที่ประกอบกิจการคลังสินค้าในลักษณะคลังสินค้า, สาธารณะ คือรับทำการเก็บรักษาสินค้าและให้บริการเกี่ยวกับสินค้าเพื่อำเน็จเป็นทางค้าปกติสินค้าที่รับ การเก็บรักษาเป็นสินค้าของสมาชิก และเป็นสินค้าเฉพาะอย่างอันเป็นผลผลิตตามอาชีพของสมาชิกของ สหกรณ์นั้นๆ เช่นสหกรณ์การเกษตรอาจจัดตั้ง และประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะเพื่อรับเก็บรักษา เพื้ผลของสมาชิกและให้บริการแก่สมาชิกเกี่ยวกับพืชผลนั้นๆ เช่น ให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปลงทุนโดยเอาพืชผล ที่ฝากเก็บไว้กับคลังสินค้านั้นเป็นประกันโดยได้ดอกเบี้ยตอบแทน ทำการขนส่งพืชผลของสมาชิกไปสู่ตลาด โดยคิดค่าขนส่งตอบแทน นอกเหนือจากบำเหน็จค่าฝาก เป็นต้น เป็นการช่วยเหลือสมาชิกภายในกลุ่ม และเมื่อ เกิดผล

ถ้าเราจากการประกอบกิจการคลังสินค้า ผลกำไรนั้นก็แบ่งสรรปันผลกลับคืนให้แก่สมาชิก แม้คลังสินค้า ประเภทนี้จะไม่ใช่วุรกิจเอกเทศเพียงอย่างของสหกรณ์ เพราะสหกรณ์มักประกอบกิจการทางธุรกิจอย่างอื่น รวมอยู่ด้วยก็ตาม แต่คลังสินค้าก็ไม่ใช่วุรกิจกรรมอันวโยชน์ของกิจการอื่นโดยตรง เพียงแต่เป็นกิจกรรม หนึ่งของสหกรณ์ที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันกับกิจการอื่นที่เป็นของสหกรณ์เดียวกัน และประสานเกี่ยวเนื่อง สนับสนุนซึ่งกันและกันกับกิจการทั้งปวงในสหกรณ์นั้นเนื่องจากคลังสินค้าของสหกรณ์มีกฎหมายสหกรณ์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและการดำเนินงานโดยเฉพาะอยู่แล้ว จึงได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของ เงื่อนไขควบคุมคลังสินค้า ส่วนระเบียบปฏิบัติในการรับฝากสินค้า การรับจำนำสินค้า การคินสินค้า แก่ผู้มีสิทธิ รับสินค้าคินตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของนายคลังสินค้า คงเป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วย การนั้น ๆ เช่นเดียวกับคลังสินค้าสาธารณะประเภทอื่น ๆ และการประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะของสหกรณ์ นอกจากเพื่อจุดประสงค์ในการที่จะได้บำเหน็จเป็นค่าตอบแทนการให้บริการ เช่นเดียวกับคลังสินค้าสาธารณะ ของบริษัทเอกชนแล้ว ยังมีภาระหน้าที่ที่สนองนโยบายหลักของสหกรณ์ที่ประกอบกิจการคลังสินค้า นั้นด้วย นั่นคือ การรักษาผลประโยชน์และการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อสมาชิกในกลุ่มนั้น

ภาพที่ 3.5 ภาพคลังสินค้าสาธารณะของสหกรณ์

ตามหลักสากลคลังสินค้าสาธารณะสามารถจำแนกตามลักษณะการใช้งานออกเป็น 6 รูปแบบดังนี้

1. คลังสินค้าทั่วไป (General Merchandise Warehouses)

เป็นคลังสินค้าที่ออกแบบสำหรับเก็บ รักษาสินค้าชนิดใด ก็ได้ของผู้ผลิต ผู้ขายส่ง และผู้ขายปลีก คลังสินค้าแบบนี้จะเป็นแบบธรรมดาสามัญที่สุด สำหรับเก็บรักษาสินค้าซึ่งใช้วิธีเก็บรักษาสินค้าธรรมดา ไม่ต้องใช้วิธีการเก็บรักษาพิเศษ ลักษณะ โครงสร้าง ของอาคารซึ่งเป็นแบบที่ใช้กันโดยทั่วไปจะเป็นอาคารชั้นเดียว หรือหลายชั้น มีหลังคาและฝาผนังทั้งสี่ด้าน แต่โดยทั่วไปอาคารมาตรฐานจะเป็นแบบชั้นเดียวเพราะสะดวกในการเก็บรักษา และเคลื่อนย้ายสินค้า สร้างด้วยคอนกรีต พื้นอาคารยกสูงในระดับเดียวกับพื้นบรรทุกของรถยนต์หรือรถไฟ

ภาพที่ 3.6 ภาพคลังสินค้าทั่วไป

2. คลังสินค้าห้องเย็น (Refrigerated or Cold-Storage Warehouses)

คือคลังสินค้าที่มีอุปกรณ์ ทำความเย็น สามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในระดับที่ต้องการได้ คลังสินค้าแบบนี้ใช้สำหรับเก็บรักษาสินค้า สินค้าเสียง่าย เช่น ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์และยา เป็นต้น โครงสร้างของคลังสินค้าห้องเย็นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับ คลังสินค้าทั่วไป คือมีหลังคาและฝาผนังทั้งสี่ด้านแต่จะมีขนาดเล็กกว่าและมีการผนึกอย่างมิดชิดเพื่อป้องกัน อากาศร้อนจากภายนอก ภายในอาคาร จะแบ่งเป็นตอนๆ แต่ละตอนจะมีอุณหภูมิต่างกันเพื่อให้เหมาะสม สำหรับเก็บรักษาสินค้าชนิดนั้น ๆ โดยเฉพาะ

ภาพที่ 3.7 ภาพคลังสินค้าห้องเย็น

3. คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouses)

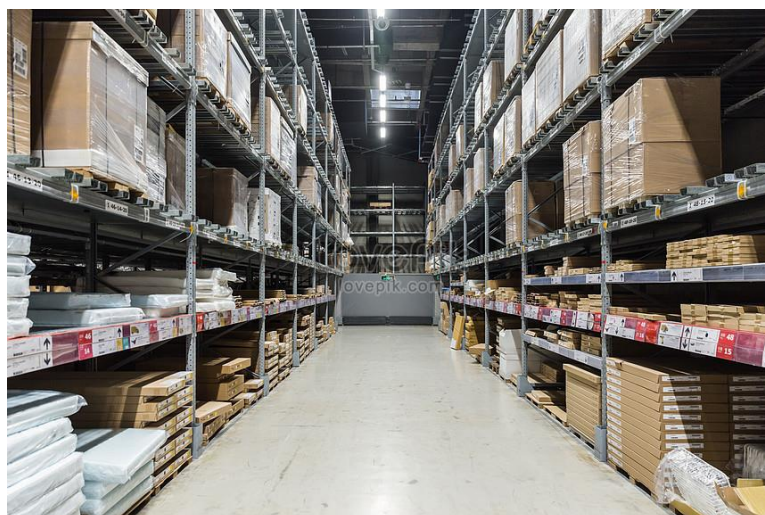
คือคลังสินค้าที่ตั้งขึ้นสำหรับเก็บรักษาสินค้า บางชนิดซึ่งต้องรอการดำเนินการตามระเบียบของศุลกากร เช่น รอการยกเว้นภาษี รอการเสียภาษี รอการตรวจ กรณีเป็นสินค้าควบคุมหรือสินค้าต้องห้าม สินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้าแบบนี้แยกเป็นสินค้าเข้า และ สินค้าออก

ภาพที่ 3.8 ภาพคลังสินค้าทัณฑ์บน

4. คลังสินค้าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในครัวเรือน (Household - Goods and Furniture Warehouses)

คือคลังสินค้าที่ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินส่วนบุคคลมากกว่าเก็บรักษาสินค้า และมักจะเป็นการ เก็บรักษาชั่วคราว วิธีการเก็บรักษาอาจจะเก็บในพื้นที่โล่ง คือมีแต่หลังคาไม่มีฝาผนัง หรือเก็บในห้องเฉพาะที่มี ระบบรักษาความปลอดภัย หรือเก็บรักษาในภาชนะที่บรรจุเรียบร้อยป้องกันการถูกกระแทก

ภาพที่ 3.9 ภาพคลังสินค้าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในครัวเรือน

5. คลังสินค้าสำหรับพืชผลเฉพาะอย่าง (Special - Commodity Warehouses)

คือคลังสินค้าที่ใช้ สำหรับเก็บรักษาผลิตผลทางการเกษตรกรรม เช่น ข้าว ฝ้าย ปอ และขนสัตว์ เป็นต้น โดยทั่วไปแต่ละคลังสินค้า จะเก็บรักษาผลิตผลทางการเกษตรแต่เพียงชนิดใด ชนิดหนึ่งเพียงชนิดเดียวและให้บริการเฉพาะสินค้าชนิดนั้น ๆ เท่านั้น

ภาพที่ 3.10 ภาพคลังสินค้าพืชผลเฉพาะอย่าง

6. คลังสินค้าสำหรับสินค้าที่มีลักษณะเป็นกองใหญ่ (Bulk Storage Warehouses)

คือคลังสินค้า ที่ทำการเก็บรักษาสินค้าที่มีจำนวนมากหรือเป็นกองใหญ่ ลักษณะของคลังสินค้าแบบนี้อาจมีถึงเพื่อบรรจุสินค้า ที่เป็นของเหลว หรือมีที่เก็บรักษาทั้งที่เป็นที่โล่ง และมีหลังคาสำหรับสินค้าแห้ง เช่นถ่านหิน ทราย และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

ภาพที่ 3.11 ภาพคลังสินค้าสำหรับสินค้าที่ลักษณะเป็นกองใหญ่

กลุ่มคลังสินค้าส่วนบุคคล

คลังสินค้าส่วนบุคคล เป็นกิจการคลังสินค้าที่อำนาจประโยชน์แก่กิจการหลัก ไม่ใช่กิจการคลังสินค้า ที่เป็นธุรกิจเฉพาะเช่นกับคลังสินค้าสาธารณะ จุดหมายในการจัดตั้งและประกอบกิจการ ของคลังสินค้า ส่วนบุคคลต่อการเก็บรักษาสินค้าเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกิจการอันเป็นธุรกิจหลักที่เป็น เจ้าของ คลังสินค้านั้น ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นหลักนั้นอาจเป็นบริษัทเอกชน องค์การรัฐบาล หรือสหกรณ์ก็ได้ แตกต่างกัน สิ่งอำนาจความสะดวกในการเก็บรักษาอาจเป็นอาคารคลังแบบหนึ่งแบบใด หรือเป็นเพียงพื้นที่ เก็บรักษาที่รวมอยู่ในอาคารเดียวกันกับกิจการอันเป็นธุรกิจหลักของบริษัทหรือกิจการนั้นเองก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้าที่เก็บรักษาและประมาณที่จำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ในขณะใดขณะหนึ่งคลังสินค้าเอกชน เป็นคลังสินค้าที่กิจการเป็นเจ้าของหรือเช่าซื้อ มีวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษา วัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปของผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายโดยที่ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายนั้นเป็นเจ้าของคลังสินค้าเอง และไม่มี การรับฝากสินค้าจากผู้อื่น คลังสินค้าประเภทนี้จะเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สนับสนุนการประกอบ ธุรกิจอื่นของกิจการคลังสินค้าเอกชน สามารถอำนาจประโยชน์แก่กิจการหลาย ๆ ประการดังนี้

1. การออกแบบ เจ้าของกิจการสามารถออกแบบคลังสินค้าเพื่อสนองความต้องการ พิเศษของ ตนเองได้
2. การควบคุม กิจการสามารถมอบหมายความรับผิดชอบ และควบคุมการดำเนินงานทุก ๆ ด้านด้วยตัวเอง ตลอดจนสามารถกำหนดเป้าหมายและนโยบายให้สอดคล้องกับการผลิตและการขายได้

3. ค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยทั่วไปของคลังสินค้าทั้งสองประเภทจะคล้ายคลึง กันยกเว้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณาที่คลังสินค้าเอกชนจะไม่มีดังนั้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อหน่วย ของคลังสินค้าเอกชนจึงมักต่ำกว่า และค่อนข้างคงที่กว่าคลังสินค้าสาธารณะ

4. การติดต่อกับลูกค้า กิจกรรมที่มีคลังสินค้าของตนเองย่อมสามารถติดต่อกับลูกค้า และตลาด ได้สะดวกกว่า และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับลูกค้าย่อมจะตรวจสอบ และแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว

5. การใช้ประโยชน์ร่วมกัน คลังสินค้าเอกชนนอกจากทำหน้าที่เก็บรักษาสินค้าของกิจการแล้ว ยังอาจทำหน้าที่เป็นหน่วยงานซื้อหรือขายระดับท้องถิ่นของกิจการด้วย เพราะมีสถาน ที่บุคลากร อุปกรณ์ และ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น สำนักงาน พนักงาน ชุกรการ เครื่องพิมพ์ดีดและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าและลูกค้า เป็นต้น

ข้อดีของคลังส่วนตัว

1. มีการควบคุมเป็นระบบ อยู่ภายใต้การดูแลของผู้รับหน้าที่รับผิดชอบ ทำได้ง่าย
2. มีความยืดหยุ่นสูง นำสินค้ามาเก็บ, มาพัก หรือรอเพื่อการจำหน่ายก็ได้
3. เมื่อมองในระยะยาว จึงพบว่าช่วยประหยัดต้นทุนได้มากกว่า
4. เกิดการใช้แรงงานอันมีประสิทธิภาพสูง

ข้อเสียของคลังส่วนตัว

1. ขาดความยืดหยุ่นในบางกรณี
2. ไม่เหมาะสำหรับธุรกิจที่มีข้อจำกัดทางการเงิน
3. ผลตอบแทนต่อการลงทุนต่ำ เพราะไม่เกิดการปล่อยเช่า

ภาพที่ 3.12 ภาพคลังสินค้าส่วนบุคคล

คลังสินค้าส่วนบุคคลไม่ใช่กิจการคลังสินค้าที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและ
 ความสะดวกของ สาธารณะชนโดยตรงในส่วนดำเนินงานของกิจกรรมที่คลังสินค้านั้น แม้คลังสินค้าใน
 กลุ่มนี้บางประเภท จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาสินค้าของผู้อื่น แต่ความรับผิดชอบต่อสินค้า
 นั้นก็เป็นเรื่องของกิจการหลักที่มีคลังสินค้าเป็นกิจกรรมอำนวยการประกอบ ประโยชน์ ดังนั้นการจัดตั้งและการ
 ดำเนินงานจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของ กฎหมาย และเงื่อนไขควบคุมคลังสินค้า ความเหมือนกันของ
 คลังสินค้าในกลุ่มนี้คือการเป็นกิจกรรมอำนวยการ ประกอบกิจการค้าหลักอย่างอื่นที่
 จำเป็นต้องมีการเก็บรักษาสินค้าเพื่อสนับสนุนกิจการนั้น แต่จุดประสงค์ในการเก็บรักษา และ
 หลักเกณฑ์ในการสะสมสินค้า ตลอดจนรายละเอียดในการปฏิบัติ ทางธุรการเกี่ยวกับสินค้าที่เก็บ
 รักษานั้นมีข้อแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าคลังสินค้านั้นเป็นกิจกรรม ส่วนบุคคลของกิจการ
 ประเภทใด

คลังสินค้าส่วนบุคคลของกิจการผลิตสินค้า

กิจการผลิตสินค้านั้นมีขั้นตอนที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง กันอยู่ 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ
 ขั้นตอนแรกเป็นเรื่องของการจัดการวัสดุการผลิตซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนด ความต้องการการ
 จัดหา และการเก็บรักษาวัสดุการผลิตซึ่งอาจเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบสำเร็จรูปซึ่งจะนำ เข้าสู่
 กระบวนการผลิต ขั้นตอนที่สองเป็นเรื่องการแปลงสภาพหรือการประกอบวัสดุ การผลิต ให้เป็น
 สินค้า สำเร็จรูปซึ่งเรียกว่า กระบวนการผลิตสินค้า เรื่องตั้งแต่การนำวัสดุการผลิตที่มีพร้อมอยู่แล้ว
 เข้าสู่กระบวนการ ผลิตจนได้ผลผลิตออกมาเป็นสินค้าสำเร็จรูปที่มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ
 ขั้นตอนที่สามเป็นเรื่อง ของการตลาดในการที่จะกระจายสินค้าสำเร็จรูปอันเป็นผลผลิตของกิจการ
 ไปยังผู้จำหน่ายสินค้า ซึ่งจะเริ่มต้น ได้ด้วยการเก็บรักษาสินค้าที่ผลิตออกมาแล้วจัดส่งไปยังผู้

จำหน่ายโดยผ่านการขนส่งที่เหมาะสมจะเห็นได้ว่าการดำเนินกิจการในการผลิตสินค้านั้นจะมีกิจกรรมเก็บรักษาอันเป็นภาระหน้าที่ของคลังสินค้าอยู่ 2 ขั้นตอน คือขั้นตอน การเก็บรักษาวัสดุ การผลิต และขั้นตอนการเก็บรักษาผลผลิตซึ่งเป็นสินค้าสำเร็จรูป คลังสินค้าส่วนบุคคล ของกิจการผลิตสินค้าเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาในขั้นตอนหลังนั้น ส่วนการเก็บรักษา ในขั้นตอนแรกเป็นเรื่องของคลังสินค้าเก็บวัสดุ ซึ่งเป็นคลังสินค้าอีกกลุ่มหนึ่งที่จะได้กล่าวถึงต่อไป การเก็บรักษาสินค้าอันเป็นผลผลิตที่สำเร็จรูปแล้วของกิจการผลิตสินค้าเป็นกิจกรรมอยู่ในขั้นตอนที่สามคือขั้นตอนการกระจายสินค้าหรือการตลาด ดังนั้นกิจกรรมคลังสินค้าจึงอยู่ภายใต้การจัดการของฝ่าย การตลาดหรือฝ่ายขายของกิจการผลิตสินค้านั้นประมาณการสะสมสินค้าในคลังสินค้าประเภทนี้ขึ้นอยู่กับ อัตราการผลิตกับอัตราการจัดจำหน่ายสินค้านั้น หากอัตราการผลิตสูงแต่อัตราการจัดจำหน่ายต่ำ ปริมาณสะสม ในคลังสินค้าก็จะมากขึ้นในช่วงนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราการผลิตต่ำกว่าอัตราการจัดจำหน่ายในช่วงใด ปริมาณสะสมก็จะลดลงที่จะทำให้ปริมาณสะสมในการเก็บรักษารักษาระดับที่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลาจึงขึ้น อยู่กับการวางแผนการผลิตของฝ่ายควบคุมการผลิตในประการสำคัญ

ดังนั้นหน้าที่การจัดการคลังสินค้า สำหรับคลังสินค้าประเภทนี้จึงไม่เกี่ยวกับการกำหนดปริมาณสะสมในการเก็บรักษาเป็น แต่ต้องมีการวางแผน ในการใช้เนื้อที่เก็บรักษาให้ เป็นไปอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณสินค้าที่เปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามอิทธิพล ของอัตราการผลิตและอัตราการจัดจำหน่ายดังกล่าวแล้วการจัดการเก็บรักษาของกิจการผลิตสินค้านั้น ก็ได้คลังสินค้าทั่วไปสำหรับกิจการขนส่งส่วนมากจะมีลักษณะเป็นโรงเก็บสินค้าที่มีฝาผนังอย่าง สมบูรณ์ แต่ไม่ใช่ฝาผนังแบบมั่นคงแข็งแรงอย่างคลังสินค้าสาธารณะ เพราะการเก็บรักษามักเป็นแบบชั่วคราวเพื่อรอ การขนส่งดังกล่าวแล้วซึ่งมีชื่อเรียกอาคารคลังสินค้าแบบนี้โดยเฉพาะว่า โรงเก็บสินค้าผ่านทาง (Transit Shed) โดยเฉพาะสำหรับคลังสินค้าของกิจการที่ไม่ใช่การขนส่งโดยตรง แต่เป็นกิจการบริการเกี่ยวเนื่องกับกิจการ ขนส่ง เช่น คลังสินค้าของการท่าเรือ การท่าอากาศยาน เป็นต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้า และสินค้าส่งออก ด้วยนั้น ยังต้องทำการเก็บรักษาสินค้าเพื่อรอการดำเนินการวิธีตามแบบพิธีศุลกากร รวมถึงสินค้าที่รอ การตรวจเกี่ยวกับภาษีอากรที่เรียกว่า คลังสินค้าทัณฑ์บนอีกด้วย ค่าตอบแทนสำหรับการเก็บรักษาสินค้า ในคลังประเภทนี้ถือเป็น ค่าธรรมเนียมของกิจการนั้น ๆ โดยเฉพาะ ไม่ใช่บำเหน็จในการรับฝากสินค้าอย่างกรณี คลังสินค้าสาธารณะประมาณและชนิดของสินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้าส่วนบุคคลของกิจการขนส่งสินค้า ขึ้นอยู่กับปริมาณ และชนิดของสินค้าที่ทำการขนส่ง ฝ่ายจัดการคลังสินค้าไม่อาจกำหนดปริมาณ สะสมตาม หลักเกณฑ์การสะสมสินค้าของคลังสินค้าส่วนบุคคลของกิจการจำหน่ายสินค้าได้ การ ดำเนินงานทางธุรการ และมาตรการควบคุมสำหรับคลังสินค้าประเภทนี้ก็เป็นไปตามกฎหมาย และ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นสำหรับ กิจการขนส่ง และกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นกิจการหลักนั้นแต่ละ ประเภท

กลุ่มคลังเก็บวัสดุ

คำว่า วัสดุ หรือ พัสตุ หมายถึงสิ่งของที่มีไว้เพื่อใช้งาน หรือที่มีความมุ่งหมายที่จะนำไปใช้งานซึ่งต่าง กับคำว่า "สินค้า" ซึ่งเป็นสิ่งของที่มีไว้ขายหรือมีความมุ่งหมายที่จะนำไปเพื่อขายเป็นการค้าหากำไรในทาง ธุรกิจการค้า วัสดุอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่หมดสภาพไปทันทีในการใช้ หรือเป็นของใช้หรือเครื่องใช้ที่คงรูปเดิมอยู่ต่อไป ในการใช้งาน หรืออาจเป็นอุปกรณ์ที่นำไปประกอบรวมในการผลิต หรือการซ่อมก็ได้ การจัดการวัสดุ หมายถึง กระบวนการสนองให้ซึ่งวัสดุ แก่องค์การตามความต้องการเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการได้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ขององค์การ นั้น ผู้จัดการวัสดุของกิจการผลิต จะทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาวัสดุซึ่งนำไป แปลงสภาพเป็น ผลผลิตสำเร็จรูปของกิจการนั้น ส่วนผู้จัดการวัสดุของกิจการที่ให้บริการ เช่น องค์การของรัฐ สายการบิน โรงพยาบาล ธนาคาร และโรงแรม เป็นต้น ไม่ได้จัดซื้อวัสดุที่จะนำไปแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ เพื่อขาย แต่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้บริการ

คลังเก็บวัสดุเป็นการอำนวยความสะดวกของการจัดการวัสดุ ทำหน้าที่เก็บรักษาวัสดุ เพื่อจ่ายตามความ ต้องการของกิจการหรือองค์การที่เป็นเจ้าของคลังเก็บวัสดุนั้นในการผลิต หรือ การบริการแล้วแต่กรณี คลังเก็บวัสดุมีลักษณะเช่นเดียวกับคลังสินค้าส่วนบุคคล ต่างกันในเรื่อง สำคัญที่ว่าสิ่งที่เก็บรักษานั้นไม่ใช่ สินค้าสำหรับขาย แต่เป็นวัสดุสำหรับจ่ายเพื่อสนองความ ต้องการในการใช้สำหรับการปฏิบัติงานภายในของ กิจการนั้น หลักการในการเก็บรักษาวัสดุคือการ มีวัสดุที่พอเพียงในเวลาที่ต้องการ และประหยัด โดยใช้การเก็บ สินค้า โดยใช้ปริมาณการสั่งซื้อ อย่างประหยัด เช่นเดียวกับคลังสินค้าส่วนบุคคลประเภทกิจการจำหน่ายสินค้าเป็นเครื่องมือของ การจัดการวัสดุ อันเป็นกิจกรรมหลักของกิจการ ซึ่งไม่ใช่กิจการคลังสินค้าที่เป็นธุรกิจ เอกเทศ แต่มี ลักษณะในการจัดตั้งขึ้นและการดำเนินงานเช่นเดียวกับคลังสินค้าส่วนบุคคล จึงไม่ อยู่ในบังคับ ของกฎหมายและเงื่อนไขควบคุมคลังสินค้า เหมือนกับคลังสินค้าสาธารณะ คลังเก็บวัสดุอาจ จำแนกตาม ลักษณะของกิจการหลักที่คลังเก็บวัสดุนั้นทำหน้าที่เป็นกิจกรรมอุปกรณ์ในการจัดการ วัสดุซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ในการประกอบกิจการแตกต่างกันได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. คลังเก็บวัสดุของกิจการผลิตสินค้า

ดังได้กล่าวมาแล้วในเรื่องของคลังสินค้าส่วนบุคคลของ กิจการผลิตสินค้าเกี่ยวกับ ขั้นตอนของการจัดการในธุรกิจการผลิตซึ่งมี 3 ขั้นตอนคือ การจัดการวัสดุการผลิต กระบวนการ แปลงสภาพวัสดุเป็นผลผลิตสำเร็จรูป และการตลาด คลังเก็บวัสดุเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการ จัดการวัสดุ การผลิตทำการเก็บรักษาวัสดุที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) สู่วัสดุระบบการผลิต ซึ่งอาจเป็น วัตถุดิบ หรือ ส่วนประกอบสำเร็จรูป ที่จัดซื้อมาหรือผ่านการแปรรูปขั้นต้นมาแล้วก็ได้ คลังเก็บ วัสดุดำเนินงานภายใต้ การจัดการของผู้จัดการวัสดุ และภายใต้การอำนวยความสะดวกของฝ่ายควบคุมการ

ผลิต การเก็บรักษาวัสดุการผลิตนั้น ผู้ประกอบกิจการผลิตสินค้าอาจเลือกใช้บริการของคลังสินค้าสาธารณะ แทนที่จะลงทุนสร้างเอง หากมีกิจการคลังสินค้าสาธารณะที่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการจัดตั้งคลังเก็บวัสดุขึ้นมาเอง เพราะค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาวัสดุการผลิตเป็นส่วน สำคัญในการกำหนดต้นทุนการผลิตสินค้า

2. คลังเก็บวัสดุของกิจการบริการ

การประกอบธุรกิจทางด้านบริการทั้งปวงต้องใช้วัสดุเป็นส่วน ประกอบทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม เช่น กิจการโรงแรมต้องใช้อาหารและเครื่องดื่ม บริการซ่อมบำรุงต้องใช้ ชิ้นส่วน อะไหล่ บริการสถานพยาบาลต้องใช้เวชภัณฑ์และยา เป็นต้น เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกิจการนั้น ๆ ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการสะสมวัสดุเหล่านั้น ไว้ในปริมาณที่เพียงพอและประหยัด จึงจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษา ซึ่งจะแบบใด ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุที่จะทำการเก็บรักษานั้น เช่น บริการโรงแรมต้องสะสมอาหารสดที่เสียง่ายไว้ใช้ ในกิจกรรมบริการจำเป็นต้องมีห้องเย็น และต้องสะสมวัสดุทั่วไปที่ไม่เสียง่ายในอุณหภูมิปกติ ก็จัดให้มีสิ่ง อำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาในแบบคลังสินค้าทั่วไป เป็นต้น

คลังเก็บวัสดุของกิจการบริการส่วนมากมักจำเป็นจะต้องจัดตั้งขึ้นดำเนินการ โดยผู้ ประกอบกิจการ บริการนั่นเอง เพราะวัสดุประเภทนี้เป็นรายการที่หมุนเวียนเร็วแบบวันต่อวัน ไม่สะดวกต่อการที่จะใช้บริการ คลังสินค้าสาธารณะ คลังเก็บวัสดุประเภทนี้เป็นเครื่องมือของการจัดการวัสดุ จึงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ หรือผู้จัดการฝ่ายวัสดุ แล้วแต่ กิจการบริการนั้นๆ จะจัดองค์การเกี่ยวกับงานวัสดุเป็นแบบใด

3. คลังเก็บวัสดุทางธุรการ

วัสดุทางธุรการ เป็นรายการวัสดุที่จำเป็นสำหรับการบริการในทุก ประเภทของ องค์การ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจเอกชน องค์การหรือหน่วยงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นกิจการผลิตสินค้า กิจการจำหน่ายสินค้า หรือกิจการบริการก็ตาม รายการวัสดุเหล่านี้ได้แก่วัสดุสำนักงาน เครื่องเขียน แบบ หรือวัสดุใช้สิ้นเปลืองทั้งหมดในการปฏิบัติงานประจำวันของกิจการนั้นๆ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานทางธุรการ เป็นไปได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงักขาดตอนและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการเก็บรักษาวัสดุที่จำเป็นที่ อยู่เป็นประจำอย่างเพียงพอและประหยัด ในการนี้จำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาที่เรียก คลังเก็บวัสดุ ซึ่งอาจจะเป็นอาคารโดยเฉพาะหรือเป็นเนื้อที่ ส่วนหนึ่งภายในที่ตั้งสำนักงานของกิจการ เองก็ได้ การดำเนินงานของคลังเก็บวัสดุประเภทนี้อยู่

ภายใต้การจัดการของฝ่ายวัสดุของสำนักงานนั้น ส่วนหนึ่งของงานบริหารวัสดุ เช่นเดียวกันคลังเก็บวัสดุของกิจการอื่น ๆ

4. คลังเก็บวัสดุทางโลจิสติกส์

โลจิสติกส์เป็นคำที่ใช้ในทางการทหาร หรือในกิจการ เช่นเดียวกันกับการทหาร ซึ่งอาจให้ความหมายอย่างเป็นธรรมชาติง่าย ๆ ได้ว่าเป็นวิทยาการ และการดำเนินงานการเคลื่อนย้าย และการจัดเก็บรักษาสินค้าตามความหมายข้างต้นจะเห็นว่ามีการคลั่งสินค้านำอยู่ในกิจการโลจิสติกส์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสินค้า วัตถุดิบ รวมถึงอุปกรณ์ เครื่องจักร ก็มีความหมายอย่างเดียวกันกับคำว่า วัสดุ นั้นเองส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกในการคลั่งสินค้า ก็คือ คลังเก็บวัสดุ ซึ่งเป็นกิจการหลักที่สำคัญในการสนับสนุนกิจการทางธุรกิจและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานตามพันธกิจของกิจการบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คลังเก็บวัสดุทางโลจิสติกส์ เป็นหน่วยงานที่แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการจัดหาและสะสม แล้วจ่ายออกไปยังหน่วยงานระดับย่อยในองค์กร จนถึงลูกค้าซึ่งเป็นผู้ใช้วัสดุนั้น คลังเก็บวัสดุมีหลายแบบหลายขนาด แล้วแต่ลักษณะและปริมาณสะสมของวัสดุแต่ละรายการ เช่นคลังเก็บ รักษาวัสดุทั่วไป คลังกระสุนและวัตถุระเบิดชนิดต่างๆ ห้องเย็นสำหรับวัสดุที่เก็บเสียง่าย เป็นต้น หลักเกณฑ์ในการกำหนดปริมาณสะสมวัสดุทางโลจิสติกส์ มีทฤษฎีและระเบียบปฏิบัติโดยเฉพาะ ซึ่งแน่นอนเป็นหลักเกณฑ์ที่มีระบบอย่างละเอียดอ่อนและต่อเนื่อง ซึ่งไม่อาจกล่าวถึงรายละเอียดได้ในที่นี้ การจัดการคลังเก็บวัสดุมีหลักการที่สอดคล้องกับระบบ และระเบียบปฏิบัติในการจ่ายวัสดุตามหลักการที่มี เพียงพอ ทันเวลาที่ต้องการ และประหยัด ย่อมเป็นที่ยึดถือโดยทั่วไปเช่นเดียวกับคลังเก็บวัสดุประเภทอื่นในการเลือกประเภทของคลังสินค้านั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ การให้บริการ ลูกค้าและค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ถ้าพิจารณาด้านการดำเนินงานของคลังสินค้าแล้ว คลังสินค้าสาธารณะจะมี แนวโน้มของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สูงกว่าคลังสินค้าเอกชน เพราะจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายของการ ประกอบกิจการคลังสินค้า คือกำไรจากการให้บริการและคำนึงถึงค่าใช้จ่าย ในการขายและการโฆษณา คลังสินค้าด้วย ดังนั้นผู้ให้บริการคลังสินค้าสาธารณะจึงต้องเสียค่าบริการให้คลังสินค้าแต่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ลงทุนเพื่อจัดตั้งคลังสินค้าเหมือนกิจการที่มีคลังสินค้าของตนเอง ส่วนการให้บริการลูกค้า นั้น คลังสินค้าเอกชน สามารถให้บริการลูกค้าได้ดีกว่าในแง่ของความสะดวกรวดเร็ว อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ และความคุ้นเคยกับสินค้า ของกิจการลูกค้าและตลาดอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าคลังสินค้าจะจำแนกออกเป็นสามประเภทตามที่กล่าวมาข้างต้นกิจการ ส่วนมากมักใช้บริการของคลังสินค้าทั้งสามประเภทผสมกัน คือจะใช้คลังสินค้าเอกชนสำหรับเก็บรักษาสินค้า ในระดับที่ต้องการใช้ในการดำเนินงานตามปกติ และเป็นระดับของสินค้าที่จะเก็บได้ในคลังสินค้าที่กิจการเป็นเจ้าของ และจะใช้บริการคลังสินค้าสาธารณะเมื่อสินค้าที่จะเก็บรักษา ไม่สามารถใช้คลังสินค้าของกิจการเองได้การตัดสินใจเกี่ยวกับคลังสินค้าที่สำคัญ

ประการหนึ่งคือการตัดสินใจว่าจะเลือกใช้คลังประเภทใดโดยทั่วไปคลังสินค้าแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คลังสินค้าสาธารณะ (Public Warehouse) และคลังสินค้าเอกชน (Private Warehouse) คลังสินค้าสาธารณะเป็นการเช่าพื้นที่ที่คลังสินค้าอื่นเพื่อเก็บสินค้า ส่วนคลังสินค้าเอกชนเป็นการที่ธุรกิจนั้นสร้างคลังสินค้าขึ้นมาเพื่อเก็บสินค้าเองหรือเช่าซื้อคลังสินค้าที่อื่น ในการเช่าคลังสินค้าสาธารณะมีการทำสัญญาเช่า (Contract warehousing) ซึ่งมีการระบุลักษณะของพื้นที่ และบริการที่ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องการเช่าไว้เป็นสำคัญ คลังสินค้าสาธารณะมีหลายหน้าที่ของการจัดการประการดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานอย่างดีจากทุกฝ่าย การจัดการคลังสินค้าให้ประสบความสำเร็จนั้นควรทำงานเป็นทีม และมีการนำแนวคิดการจัดการคุณภาพมาใช้ในการดำเนินงาน อนึ่งการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้พนักงานจะช่วยให้พนักงานสามารถแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงานได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างได้ดังนี้

การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างคลังสินค้าสาธารณะและคลังสินค้าเอกชน

ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของคลังสาธารณะ ข้อได้เปรียบของคลังสินค้าสาธารณะ เมื่อเปรียบเทียบกับคลังสินค้าเอกชนมีดังนี้

1. การออมเงินลงทุน (Conservation of capital) การเช่าคลังสินค้าสาธารณะทำให้งิการ ไม่ต้องลงทุนในด้านต่างๆ เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ ฯลฯ
2. สามารถเพิ่มพื้นที่คลังสินค้าในช่วงที่มีความต้องการสูง การเช่าคลังสินค้าจะเปิดโอกาส ให้ธุรกิจใช้พื้นที่ได้มากตามความจำเป็นในช่วงที่มีความต้องการสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าธุรกิจใช้คลังสินค้า ของตนเองอาจจะไม่สามารถขยายพื้นที่เก็บสินค้าสำหรับช่วงที่มีความต้องการสูงได้ นอกจากนั้นในช่วงที่มี ความต้องการสินค้าต่าง ๆ คลังสินค้าเอกชนจะมีต้นทุนที่เกิดจากการที่ไม่ได้ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์อีกด้วย อนึ่ง ในกรณีที่ระดับสินค้าคงคลังมีความผันผวนอันเนื่องจากการผลิตแบบฤดูกาล การส่งเสริมการขาย คลังสินค้าสาธารณะจะช่วยรองรับความผันผวนที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ดีกว่าคลังสินค้าเอกชน
3. ลดความเสี่ยง (Reduced risk) เมื่อมีการก่อสร้างคลังสินค้าขึ้นมา ธุรกิจส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะใช้ประโยชน์จากคลังสินค้าในระยะยาว เช่น 10-20 ปี ซึ่งระยะเวลาเช่นนี้อาจเกิดความเสี่ยงอันเนื่อง มาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ใช้ ปริมาณความต้องการสินค้าเปลี่ยนแปลง ไป ลูกค้าย้ายถิ่นฐานไป ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะทำให้คลังสินค้าที่มีอยู่เป็นคลังสินค้าที่ล้าสมัยหรือไม่เหมาะสม ต่อความต้องการของลูกค้าในเวลานั้นแล้ว ในขณะที่คลังสินค้าสาธารณะจะสามารถหลีกเลี่ยงปัญหา ดังกล่าวได้ โดยคลังสินค้าสาธารณะจะมีการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้อย่างต่อเนื่อง อนึ่งในกรณีที่ คลังสินค้าสาธารณะที่เช่าไว้เดิมไม่เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ผู้ผลิตสามารถเปลี่ยนไปเช่าคลัง สินค้าที่อื่นแทนได้

4. เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) โดยทั่วไปคลังสินค้าสาธารณะจะมี ขนาดใหญ่ซึ่งสามารถทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาดได้ นอกจากนั้นคลังสินค้าสาธารณะ มีรายได้จากการ รับฝากสินค้าจำนวนมากจึงทำให้สามารถจ้างแรงงานและผู้ชำนาญเฉพาะด้าน ตลอดจนลงทุนในเครื่องจักร ราคาแพงแต่มีประสิทธิภาพสูงมากกว่าคลังสินค้าเอกชน หนึ่งคลังสินค้าสาธารณะยังมีบริการพิเศษซึ่งทำให้ ลูกค้าสามารถประหยัดค่าขนส่งได้ เช่น การแบ่งขนาดบรรจุภัณฑ์จากผู้ผลิตให้เป็นขนาดเล็กลง การจัดส่ง สินค้าจากผู้ผลิตหลายรายให้ลูกค้าในคราวเดียวกัน ฯลฯ

5. ความยืดหยุ่น (Flexibility) การเป็นเจ้าของคลังสินค้าเองหรือการเช่าซื้อคลังสินค้าเป็นภาระ อย่างหนึ่งของผู้ผลิตในกรณีที่มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลง ในขณะที่คลังสินค้าสาธารณะส่วนใหญ่มักจะ การทำสัญญาเช่าในระยะเวลายาวขึ้นซึ่งจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นแก่ผู้ผลิตหลายกรณี เช่น เมื่อต้อง เปลี่ยนแปลงพื้นที่เก็บสินค้า ค่าขนส่ง ปริมาณการขาย หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสถานะทางการ ของผู้ผลิตเอง นอกจากนั้นการที่ผู้ผลิตใช้คลังสินค้าสาธารณะทำให้ไม่ต้องมีปัญหาการในการจ้างหรือ งานในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการผลิตซึ่งจะช่วยลดปัญหาทางด้านแรงงานลงไปได้

6. มีข้อมูลต้นทุนการจัดเก็บและการยกขน การใช้คลังสินค้าสาธารณะทำให้ต้นทุนที่แน่นอนได้จากใบเสร็จในแต่ละงวด ซึ่งทำให้การพยากรณ์และการทำงบประมาณาย มีตัวเลขที่ทราบได้แน่นอนล่วงหน้า ส่วนธุรกิจเอกชน ในบางครั้งจะพบว่าเป็นการยากในการประส่วนนี้ โดยเฉพาะการแยกต้นทุนผันแปรได้ออกจากกัน

ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของคลังสินค้าเอกชน ข้อได้เปรียบของคลังสินค้าเอกชน มีดังนี้

1. การควบคุม (Control) คลังสินค้าเอกชนทำให้ธุรกิจสามารถควบคุมการดำเนินงานได้ดีกว่า คลังสินค้าสาธารณะ ซึ่งธุรกิจสามารถรับผิดชอบต่อสินค้าโดยตรงไปจนกว่าจะส่งสินค้าไปให้ลูกค้า หรือลูกค้าสินค้าจากคลังสินค้าซึ่งจะทำให้ธุรกิจสามารถประสานงานกิจกรรมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับคลังสินค้า ให้เข้ากับ ระบบโลจิสติกส์ของธุรกิจได้โดยสะดวก มากกว่าใช้คลังสินค้าสาธารณะ

2. ความยืดหยุ่น (Flexibility) การที่ธุรกิจมีคลังสินค้าเป็นของตนเองทำให้เกิดความยืดหยุ่น ในการดำเนินงานคลังสินค้าเพื่อให้สามารถปรับเข้ากับลักษณะของสินค้าและความต้องการสินค้าของลูกค้า ๆ ดีมากขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจที่ต้องมีการจัดเก็บและลำเลียงสินค้าเป็นพิเศษ จะพบว่าในบางครั้งคลังสินค้า สาธารณะไม่สามารถให้บริการนี้ได้ ซึ่งทำให้ธุรกิจต้องให้คลังสินค้าของธุรกิจเองหรือจัดส่งสินค้าไปให้ลูกค้า โดยตรง นอกจากนั้นคลังสินค้าเอกชนสามารถขยายหรือ

ปรับปรุงพื้นที่ให้เข้ากับความต้องการสินค้า ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ หรือในกรณีที่กระบวนการผลิตต้องการพื้นที่ในการผลิตเพิ่มเติมก็สามารถขยายพื้นที่ ของคลังสินค้าบางส่วนได้เช่นกัน

3. ต้นทุนต่ำกว่าในระยะยาว (Less cost over the long term) ในกรณีที่ธุรกิจมีการใช้ประโยชน์ จากพื้นที่ของคลังสินค้าอย่างเต็มที่ หรือมีการจัดเก็บและการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การใช้คลังสินค้าเอกชนก่อ ให้เกิดต้นทุนที่ต่ำกว่าในระยะยาว ซึ่งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะต่ำกว่าคลังสินค้าสาธารณะประมาณ ร้อยละ 15-25 ดังนั้นธุรกิจที่ใช้คลังสินค้าเอกชนควรใช้ประโยชน์ จากพื้นที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ในกรณีที่ใช้ ประโยชน์ จากพื้นที่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ควรจะเช่า คลังสินค้าสาธารณะซึ่งจะให้ต้นทุนต่ำกว่า

4. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลได้ดีกว่า (Beter use of human resource) การใช้คลัง สินค้าเอกชนทำให้ธุรกิจสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลได้ดีกว่าเนื่องจากเป็นคน ของธุรกิจเอง ซึ่ง สามารถฝึกอบรมให้ทำหน้าที่ในการขนส่ง การลำเลียง และการจัดเก็บได้ตาม ต้องการ ในเรื่องนี้คลังสินค้า สาธารณะอาจจะแก้ปัญหาด้วยการเปิดโอกาสให้ธุรกิจที่เช่าพื้นที่ สามารถนำพนักงานของธุรกิจเองเข้าไปทำหน้าที่ ดังกล่าวได้

5. ผลประโยชน์ทางภาษี (Tax benefits) การใช้คลังสินค้าเอกชนจะทำให้ธุรกิจ นั้นสามารถ หักค่าเสื่อมราคาของอาคารคลังสินค้า และเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในคลังสินค้านั้นได้ ซึ่งค่าเสื่อมราคาเหล่านี้ จัดเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งทำให้ธุรกิจเสียภาษีลดลง

6. ผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Benefits) เมื่อธุรกิจส่งสินค้าจาก คลังสินค้าของ ธุรกิจเอง จะทำให้ลูกค้ามีความรู้สึกถึงความมั่นคงของธุรกิจนั้น โดยลูกค้าจะมีความรู้สึกว่าธุรกิจนั้นสามารถ ที่จะเป็นผู้ขายสินค้าและบริการที่ต่อเนื่องได้

จากข้อได้เปรียบของคลังสินค้าเอกชนที่มีต่อคลังสินค้าสาธารณะดังที่ได้กล่าวมา ข้างต้นแล้ว คลังสินค้าเอกชนยังมีข้อเสียเปรียบคลังสินค้าสาธารณะดังนี้

1. ขาดความยืดหยุ่น (Lack of Flexibility) ในกรณีที่ไม่มีการจัดการคลังสินค้า อย่างเหมาะสม การใช้คลังสินค้าเอกชนอาจจะทำให้เกิดต้นทุนในการดำเนินงานสูง นอกจากนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงใน ความต้องการสินค้าของลูกค้า การขยายหรือลดขนาดการใช้พื้นที่จะทำให้ยากกว่าคลังสินค้าสาธารณะ โดยเฉพาะช่วงที่มีความต้องการสินค้าต่างๆ ธุรกิจจำเป็นต้องแบกรับภาระต้นทุนลงที่ส่วนหนึ่งไว้

2. ข้อจำกัดด้านการเงิน (Financial Constraints) การสร้างคลังสินค้าเป็นการ ลงทุนที่มีความเสี่ยงอย่างหนึ่ง เนื่องจากใช้เงินลงทุนสูงซึ่งธุรกิจหลายแห่งไม่สามารถจัดหาเงินทุน มาลงทุนในส่วนนี้ได้ นอกจากนั้นในกรณีที่คลังสินค้าที่สร้างขึ้นมาแล้วไม่เหมาะสมต่อการ ดำเนินงานต่อไป การขายต่อยังเป็นการ ยาก เนื่องจากในการก่อสร้างคลังสินค้าส่วนใหญ่จะมีการ ออกแบบโดยเฉพาะสำหรับธุรกิจนั้นในช่วงแรกของการดำเนินงานธุรกิจต้องเสียเวลาส่วนหนึ่งไป

ในการจัดซื้อเครื่องจักรและฝึกฝนคนงาน ดังนั้นธุรกิจบางแห่ง จึงมองว่าการลงทุนด้านอื่นอาจจะให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในเวลาที่เร็วกว่าการลงทุนในคลังสินค้า ผลตอบแทนจากการลงทุนต่ำ (Low Rate of Return) โดยทั่วไปผลตอบแทนจากการลงทุนสร้างคลังสินค้า อย่างต่างๆควรเท่ากับผลตอบแทนจากการลงทุนอื่น ซึ่งในบางครั้งจะพบว่าการใช้คลังสินค้าเอกชนแต่เพียง อย่างเดียว อาจทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับต่ำเกินไปธุรกิจบางแห่งจึงใช้ทั้งคลังสินค้าเอกชน และการเช่า สาธารณะควบคู่กันไป ซึ่งการใช้คลังสินค้าเอกชนสำหรับเก็บสินค้าพื้นฐานเพื่อให้ต้นทุนการจัดเก็บต่ำที่สุด ส่วนการใช้คลังสินค้าสาธารณะ

คลังสินค้าเพื่อกิจกรรมพิเศษ (Special Warehouse)

เป็นคลังสินค้าอีกประเภทหนึ่งซึ่งจะต่างจากทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวมาทำหน้าที่เสมือนศูนย์กระจาย สินค้าโดยมีกิจกรรมหลายกิจกรรม เช่น การรวมประเภทสินค้าให้ครบถ้วนตาม คำสั่งของลูกค้า (Mixing Distribution Center) การส่งสินค้าผ่านคลัง (Cross Docking) ซึ่งเป็นการส่งผ่านสินค้าจากจุดที่รับสินค้าเข้า (Receiving docking) ไปยังจุดที่ส่งสินค้าออก (Shipping Dock) การคัดแยกสินค้าและการรวมเพื่อบรรจุใหม่ (Break Bulk and Re-pack) โดยสินค้าที่มาถึงคลังจะเป็นพาเลทหรือห่อใหญ่จะถูกแบ่งแยกเป็นห่อย่อยๆ เช่น กรณีสบู่จะบรรจุในกล่องวางบนพาเลท ในแต่ละกล่องก็จะบรรจุกล่องละโหล จากแต่ละกล่องโหลก็มีสบู่ เป็นก้อน และหลังจากคัดได้แล้วจะจัดไว้รวมกับผลิตภัณฑ์หลายชนิดตามใบสั่งซื้อที่ลูกค้าสั่ง เมื่อรวบรวมเรียบร้อยแล้วจะจัดส่งให้กับลูกค้าโดยที่สินค้าเหล่านี้จะไม่จำเป็นต้องถูกนำเก็บไว้ในคลังสินค้า หรือขึ้นจัดเก็บบน ชั้นวางสินค้า การส่งสินค้าผ่านคลังใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ค้าปลีก ซึ่งเป็นการรวบรวมผลิตภัณฑ์จากผู้ค้าส่งหลายรายเข้าด้วยกันเพื่อจัดส่งให้กับร้านค้าย่อยต่อไป

การส่งสินค้าผ่านคลังเป็นที่นิยมกันโดยทั่วไปในปัจจุบัน เนื่องจากทำให้ต้นทุน และการให้บริการลูกค้าดีขึ้น ซึ่งการส่งสินค้าผ่านคลังจะช่วยลดเวลา ต้นทุนในการนำสินค้าเข้าเก็บในคลัง และทำให้ระดับ การให้บริการลูกค้าสูงขึ้นจากการศึกษาเรื่องการส่งสินค้าผ่านคลังของธุรกิจต่าง ๆ พบว่า การส่งสินค้า ผ่านคลังที่เหมาะสมที่จะใช้ในสถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. มีการกำหนดจุดปลายทางของการขนส่งสินค้าต่อไปเมื่อสินค้ามาถึงคลังสินค้าที่แน่นอน
2. ลูกค้าพร้อมที่จะรับมอบสินค้าทันทีที่ส่งถึง โดยไม่มีข้อโต้แย้ง
3. สินค้าส่วนใหญ่มีการเคลื่อนย้ายผ่านระบบคัดแยกอัตโนมัติโดยใช้ระบบสายพานลำเลียง
4. ลูกค้ามีการสั่งซื้อสินค้าหลายชนิด และปริมาณสูงในแต่ละครั้ง

5. สินค้าที่มายังจุดรับสินค้ามีการปิดสตาบบรรจุภัณฑ์ไว้ล่วงหน้าโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันใช้ระบบบาร์โค้ดในการทำงานตลอดชีพหลายเซกด้วยระบบเวลาจริง (Real Time)
6. เป็นสินค้าที่มีกำหนดอายุและมีความจำเป็นต้องขนส่งต่อไปในเวลารวดเร็ว เช่น อาหาร นมสด เป็นต้น
7. พื้นที่ของศูนย์กระจายสินค้ามีการใช้ประโยชน์จากปริมาตรในอัตราที่สูงเกือบ 100% หรือเหลือพื้นที่น้อย
8. สินค้ามีการระบุและติดสตาบราคาไว้ล่วงหน้าจากผู้ขาย

กลยุทธ์ในการเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า

การเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าสามารถใช้ได้ทั้งแนวทางมหภาค (Macro Approaches) และแนวทางจุลภาค (Micro Approaches) ซึ่งแนวทางมหภาคเป็นการวิเคราะห์เพื่อเลือกทำเลที่ตั้ง หรือพื้นที่ ขนาดใหญ่ ระดับประเทศและภูมิภาค ส่วนแนวทางจุลภาคเป็นการเลือกทำเลที่ตั้งแบบเฉพาะเจาะจงจากพื้นที่ หรือประเทศที่ได้เลือกไว้แล้ว

1. การเลือกทำเลที่ตั้งตามแนวทางมหภาค ส่วนมากนิยมใช้สำหรับศูนย์กระจายสินค้า ในอดีต ได้มีผู้เสนอแนวทางมหภาคสำหรับการเลือกทำเลที่ตั้งไว้หลายแนวทาง ในที่นี้จะขอเสนอแนวทางของ Edgar M. Hoover ซึ่งเสนอกกลยุทธ์การเลือกทำเลที่ตั้งของศูนย์กระจายสินค้าไว้ 3 ประเภทดังนี้

1.1 กลยุทธ์ทำเลที่ตั้งใกล้ตลาด (Market-Positioned Strategy) กลยุทธ์นี้จะกำหนดให้ติดตั้ง คลังสินค้าอยู่ใกล้กับลูกค้าลำดับสุดท้าย (Final Customer) ให้มากที่สุด ซึ่งจะทำได้ทำให้สามารถให้บริการลูกค้า ได้ดี ปัจจัยสำคัญในการเลือกทำเลที่ตั้งใกล้ลูกค้ามีหลายประการ เช่น ค่าขนส่ง รอบเวลาการส่งสินค้า ความอ่อนไหวของผลิตภัณฑ์ ขนาดของการส่ง ความเพียงพอของยานพาหนะในพื้นที่ และระดับการให้บริการ ลูกค้าที่ต้องการ หรือเป็นการกำหนดทำเลที่ตั้งคลังสินค้าโดยมุ่งหวังให้ลูกค้าหรือผู้บริโภคได้รับประโยชน์สูงสุด เสียค่าขนส่งน้อยที่สุด ระยะทางสั้นที่สุด

1.2 กลยุทธ์ทำเลที่ตั้งใกล้แหล่งผลิต (Production-Positioned Strategy) กลยุทธ์นี้จะกำหนดให้ ตั้งคลังสินค้าอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบหรือโรงงานให้มากที่สุด ซึ่งการตั้งคลังสินค้าแบบนี้จะทำให้ระดับการให้บริการลูกค้าต่ำกว่ากลยุทธ์ทำเลที่ตั้งใกล้ตลาด แต่จะสามารถประหยัดค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าสู่โรงงาน ซึ่งการประหยัดในการขนส่งสามารถเกิดขึ้นได้โดยรวมการขนส่งจากแหล่งต่างๆ โดยรถบรรทุก หรือ รถตู้คอนเทนเนอร์ (Container Load :CL) ปัจจัยสำคัญในการเลือกทำเลที่ตั้งใกล้แหล่งผลิตประกอบด้วย หลายประการ เช่น สภาพของวัตถุดิบว่าเน่าเสียง่าย

หรือไม่จำนวนวัตถุดิบที่เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ ฯลฯ หรือ เป็นการกำหนดทำเลที่ตั้งคลังสินค้า โดยเน้นที่ผู้ผลิตนั่นเอง

1.3 กลยุทธ์ทำเลที่ตั้งอยู่ระหว่างกลาง (Intermediately-Positioned Strategy) กลยุทธ์ จะกำหนด ให้ตั้งคลังสินค้าอยู่ตรงกลางระหว่างแหล่งผลิตและตลาด ซึ่งการตั้งคลังสินค้าประเภทนี้ทำให้ระดับ การให้บริการลูกค้าต่ำกว่าแบบแรกแต่สูงกว่าแบบที่สอง ทำเลที่ตั้งประเภทนี้เหมาะสำหรับธุรกิจที่ต้องการ ให้บริการ ลูกค้าอยู่ในระยะสูง และมีโรงงานการผลิตหลายแห่ง หรือ เป็นการประสานประโยชน์ระหว่างผู้ กับผู้ผลิต สินค้าโดยกำหนดทำเลที่ตั้งคลังสินค้าโดยยึดสายกลางระหว่าง 2 กลุ่ม เช่น การมีคลังสินค้ามากกว่า หนึ่งแห่ง หรือการสร้างคลังสินค้าถึงกลางระหว่างทางของการขนส่งจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค

นอกจากนี้การกำหนดทำเลที่ตั้งก็ยังคงคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกิจการ 2 ประการ ปัจจัยเชิงปริมาณ และปัจจัยเชิงคุณภาพ

2. การเลือกทำเลที่ตั้งสำหรับแนวทางอุตสาหกรรม ส่วนมากเหมาะสำหรับคลังสินค้าควรปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ธุรกิจต้องการใช้คลังสินค้าเอกชน ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพ และความหลากหลายของยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
2. คุณภาพ และปริมาณของแรงงาน รวมถึงอัตราจ้างแรงงาน
3. คุณภาพของเขตอุตสาหกรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน และสาธารณูปโภค
4. ต้นทุนของเงินลงทุน รวมถึงต้นทุนค่าก่อสร้าง ศักยภาพในการขยายพื้นที่

ผลประโยชน์ทางภาษี

2.2 ธุรกิจต้องการใช้สินค้าสาธารณะ ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะของคลังสินค้า และการบริการของคลังสินค้า
2. ความเพียงพอของยานพาหนะในการขนส่ง ระยะทางของการไปสถานีขนส่งสินค้า
3. ความเพียงพอของบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม และการใช้คลังสินค้าจากธุรกิจอื่น
4. ประเภทความถี่ของการรายงานสินค้าคงคลัง

กระบวนการเลือกทำเลที่ตั้งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนหลายขั้นตอน นอกจากนั้นในบางกรณีจะมีปัจจัยอื่นเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า เช่น สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เทคโนโลยี ฯลฯ จึงควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้เพิ่มเติม การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบ กิจการคลังสินค้าแห่งหนึ่งๆ ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการลงทุนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เมื่อได้กำหนดที่ตั้ง และทำการก่อสร้างลงไปแล้ว หาก

ต้องมีการเปลี่ยนแปลงย้ายที่ตั้งใหม่ ย่อมเป็นเรื่องยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่าย เพิ่มขึ้นอีกมากมายซึ่งไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น วิธีที่จะแก้ได้ก็คือจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ทุกด้านทุกมุม ในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าแต่ละแห่งย่อมมีสภาพที่แตกต่างกันออกไป ตามนโยบายของธุรกิจ ตามประเภทของสินค้าที่ทำการเก็บรักษา และตามขนาดของกิจการ การเลือกทำเลที่ตั้งก็ย่อมมีข้อพิจารณา ที่แตกต่างกันออกไป เป็นหน้าที่ของผู้บริการที่จะตกลงใจเลือกทำเลซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปได้อย่างสมประโยชน์ และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า

ความหมายของทำเลที่ตั้ง หมายถึง แหล่งที่จะทำให้ธุรกิจคลังสินค้าสามารถประกอบกิจกรรมได้สะดวก โดยคำนึงถึงผลกำไร ค่าใช้จ่าย ความสัมพันธ์กับลูกค้า ความสัมพันธ์กับพนักงาน และสภาพแวดล้อมภายนอกอื่น ๆ ตลอดเวลาที่ประสงค์จะประกอบกิจกรรมอยู่ ณ ที่ตั้งนั้น

ภาพที่ 3.13 ภาพทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า

วัตถุประสงค์ของทำเลที่ตั้งคลังสินค้า มีดังต่อไปนี้

1. พยายามที่จะหาแหล่งที่ก่อให้เกิดต้นทุนรวม ที่เกิดขึ้นจากเลือกทำเลที่ตั้งนั้นต่ำสุดเท่าที่สามารถเป็นไปได้
2. เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดรายได้ ที่เกิดขึ้นจากการเลือกทำเลที่ตั้งนั้นสูงสุดด้วยซึ่งจะเห็นว่าเป็นไปได้ยากในการที่จะให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว เพราะเป้าหมายสูงสุด ทั้งสองอย่างที่กล่าวมานั้นเป็นปัจจัยที่ขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ทำเลที่ก่อให้เกิดต้นทุนรวมต่ำ ย่อมก่อให้เกิดรายได้ที่ต่ำด้วย และในทางกลับกันทำเลที่ก่อให้เกิดต้นทุนรวมสูงก็ย่อมก่อให้เกิดรายได้ที่สูงด้วย เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าในต่างจังหวัดที่ห่างไกล ราคา

ที่ดินย่อมถูก ค่าแรงงานทั่วไปต่ำ ก็ให้เกิดต้นทุนรวมที่ต่ำมาก แต่ในต่างจังหวัดเช่นนั้นมีการผลิตสินค้าน้อย ลูกค้าน้อยที่จะมาใช้บริการ คลังสินค้ามีน้อย ย่อมก่อให้เกิดรายได้ของกิจการต่ำไปด้วย ตรงกันข้ามถ้าหากเลือกทำเลที่ตั้งในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่ ราคาที่ดินย่อมสูงมาก ค่าจ้างแรงงานก็สูง ก่อให้เกิดต้นทุนที่สูง แต่ทำเลที่ตั้งเช่นนั้นย่อมมีโรงงานผลิตสินค้ามาก มีตลาดสินค้าขนาดใหญ่ ลูกค้าน้อยที่จะรับบริการของกิจการคลังสินค้าก็มีจำนวนมาก รายแต่ละรายก็มีความต้องการสูง ก่อให้เกิดรายได้สูงกับกิจการคลังสินค้าเช่นเดียวกัน ดังนั้นวัตถุประสงค์ ของทำเล ที่ตั้งคลังสินค้าซึ่งน่าจะเป็นไปได้ก็คือการพยายามหาแหล่งที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เหมาะสมที่สุด ระหว่างต้นทุนรวมกับรายได้หรืออีกนัยหนึ่งคือแหล่งที่ก่อให้เกิดจุดคุ้มทุนได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งนั่น ก็หมายถึงการมีผลกำไรของกิจการภายในระยะเวลาเร็ววันที่สุดนั่นเอง

ความสำคัญของทำเลที่ตั้ง

ทำเลที่ตั้ง ย่อมมีบทบาทหรืออิทธิพลอย่างสำคัญต่อความประสิทธิผลของการประกอบธุรกิจ กิจการ คลังสินค้าเป็นธุรกิจบริการ ที่เกี่ยวกับเรื่องทำเลที่ตั้งเช่นเดียวกับธุรกิจการค้าอื่นด้วย ความสำคัญของทำเลที่ตั้ง ที่มีต่อการประกอบกิจการคลังสินค้าสามารถจำแนกออกได้ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ความสำคัญต่อการวางระบบงาน กิจการคลังสินค้าแต่ละแห่งแต่ละกิจการย่อมมีการวาง ระบบงานที่แตกต่างกันตามขนาดของกิจการและนโยบายทางธุรกิจของคลังสินค้านั้นๆ ทำเลที่ตั้งของคลัง สินค้ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางระบบงานในเรื่องต่อไปนี้

1. อิทธิพลต่อการกำหนดกิจกรรมของคลังสินค้า กิจกรรมหลักของคลังสินค้าคือการเก็บ รักษาสินค้า ซึ่งไม่แตกต่างไปจากกันมากนัก แต่กิจการคลังสินค้ายังมีกิจกรรมประกอบอื่นๆ ที่แตกต่างกัน ออกไป ซึ่งอิทธิพลของทำเลที่ตั้งเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดกิจกรรมเหล่านั้น เช่น ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่อยู่ริมฝั่งทะเล หรือแม่น้ำที่สามารถใช้การขนส่งสินค้าทางเรือได้ กิจกรรมการทำเรือย่อมได้รับการกำหนดให้เป็น ส่วนหนึ่งของกิจการคลังสินค้าหรือแม้กระทั่งคลังสินค้าอาจทำกิจกรรมการขนส่งสินค้าทางเรือเสียเอง ในการ ขนส่งสินค้าที่นำมาเก็บรักษาหรือนำออกไปจากคลังสินค้านั้นเองครั้งเดียวก็ได้ ถ้าทำเลที่ตั้งคลังสินค้าได้มีได้ อยู่ริมฝั่งทะเลหรือแม่น้ำที่ใช้เป็นทางขนส่งได้ ก็ไม่มีกิจกรรมเหล่านี้อยู่ในระบบงานของคลังสินค้านั้น นอกจากนั้นคลังสินค้าที่มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือส่งสินค้าออก และนำสินค้าเข้าก็ย่อมมีกิจกรรมการปฏิบัติ ตามแบบพิธีเกี่ยวกับการศุลกากร การนำเข้า และการส่งออกรวมอยู่ในระบบงานของคลังสินค้าด้วย หรือคลัง สินค้าที่มีทำเลที่ตั้งซึ่งการขนส่งทางรถไฟเข้าถึงได้ก็จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับการขนส่งทางรถไฟรวมอยู่ในระบบ งานของคลังสินค้านั้นด้วย เป็นต้น

2. อิทธิพลต่อการออกแบบของสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกของกิจการ คลังสินค้า เช่น อาคารคลังสินค้าแบบต่างๆ หรือพื้นที่เก็บรักษากลางแจ้ง ตามประเภทของ

สินค้าที่ทำการเก็บ รักษา ทำขึ้นลงสินค้าตามประเภทของการขนส่งที่เข้าถึงสินค้านั้น เป็นต้น สิ่งอำนวยความสะดวกในทางธุรการ และสวัสดิการทั้งที่เป็นอาคาร สิ่งก่อสร้าง หรือพื้นที่กลางแจ้ง ซึ่งต้องมีการกำหนดแบบให้เป็นไปตามลักษณะ ของทำเลที่ตั้งที่แตกต่างกันออกไป เช่น ทำเลที่ตั้งซึ่งราคาที่ดินสูงมากอาจออกแบบเป็นอาคารหลายชั้น ถ้าทอน ราคาถูกมีพื้นที่กว้างขวางก็น่าจะออกแบบเป็นอาคารชั้นเดียว นอกจากนั้นยังคำนึงถึงบริการสาธารณูป ต่าง ๆ หากมีบริการของรัฐเข้าถึงได้อย่างเพียงพอก็ไม่จำเป็นต้องจัดให้มีขึ้นเองแต่ถ้าไม่มีหรือไม่เพียงพอก็อาจจำเป็นต้องจัดสร้างขึ้น และมีการกำหนดแบบของการก่อสร้างให้เหมาะสมแก่ลักษณะของทำเลที่ตั้งและอาคารคลังสินค้าอาคารสำนักงานที่พักอาศัยของพนักงาน อาคารสโมสร ที่รับประทานอาหารของพนักงาน พื้นที่เก็บสินค้ากลางแจ้ง สนามกีฬา สนามเด็กเล่น เหล่านี้หากจำเป็นต้องจัดให้มีขึ้น ต้องออกแบบ ให้เหมาะสมทั้งในแง่ของรูปร่าง ความแข็งแรง และความสามารถในการรับน้ำหนักซึ่งต่อที่แตกต่างกันแล้วแต่ลักษณะของพื้นดินความกว้างขวางและรูปร่างของพื้นที่ดินอันเป็นทำเลที่ตั้งนั้น

3. อิทธิพลต่อการกำหนดแผนผังพื้นที่ตั้ง อาคาร สิ่งก่อสร้าง และพื้นที่กลางแจ้ง ตั้งปวงที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการคลังสินค้าจะต้องมีการกำหนดแผนผังที่ตั้งให้มีความแต่ละอย่าง และการบริหารกิจการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการกำหนด ออกราง พื้นที่คลังเก็บสินค้า บ้านพักอาศัยของพนักงาน ต้องระบุในแผนผังซึ่งต้องเป็นไปตาม ะ รูปร่าง และความกว้างขวางของทำเลที่ตั้งแต่ละแห่งที่อาจแตกต่างกันออกไป

4. อิทธิพลต่อการกำหนดองค์กรและบุคลากร การกำหนดองค์กรและบุคลากรในการจัดการสินค้าจะต้องมีความสอดคล้องกับระบบงาน โดยเฉพาะกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นส่วนของระบบ จกรคลังสินค้า ซึ่งลักษณะของทำเลที่ตั้งมีอิทธิพลต่อการกำหนดกิจกรรมดังกล่าวแล้ว การที่จะ ถ้ามั่นควาคลังสินค้าจะมีองค์กรอย่างไร และจะใช้บุคลากรประเภทใด ย่อมเป็นส่วนที่เกิดจากอิทธิพลของทำเล นะด้วย คลังสินค้าที่มีกิจกรรมรับสินค้าจากเรือ หรือส่งสินค้าลงเรือ ต้องมีองค์กร และบุคลากรที่รับผิดชอบ อำนาจการและปฏิบัติการนั้น

ความสำคัญต่อการดำเนินการ

การดำเนินงานกิจการคลังสินค้าเกี่ยวข้องกับการให้บริการโดย มีบำเหน็จหรือค่าธรรมเนียมการบริการ ซึ่งต้องมีทั้งด้านของรายได้และด้านของต้นทุน ทั้งสองอย่างนี้เป็นผล มาจากการเลือกทำเลที่ตั้งอันเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งทางด้านการความสามารถในการแสวงหากำไร การเลือก ทำเลที่ตั้งมีผลกระทบต่อรายได้และต้นทุนดังต่อไปนี้

1. ด้านรายได้ อุตสาหกรรมบริการประเภทกิจการคลังสินค้าสาธารณะ มีรายได้จากบำเหน็จ ค่าบริการที่ได้จากลูกค้าผู้ใช้บริการ ย่อมขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งผลิตสินค้า ทำเรื่อนำสินค้าเข้า และ ตลาดจำหน่ายสินค้า ซึ่งเป็นลูกค้า และลูกค้าในอนาคต ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าจากแหล่งผลิต หรือท่าเรือ นำเข้ามายังคลังสินค้า และจากคลังสินค้าไปยังตลาดจำหน่าย

เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เพราะค่าขนส่ง และค่าเก็บรักษาเป็นส่วนที่จะเพิ่มให้ต้นทุนสินค้าของลูกค้าสูงขึ้น ถ้าระยะทางขนส่งไกลเสียค่าขนส่งมากย่อม เป็นการยากที่จะจูงใจให้ลูกค้านำสินค้ามารับบริการเก็บรักษายังคลังสินค้า ลูกค้าอาจเลือกวิธีจัดตั้งคลังสินค้า ส่วนบุคคลของตนเอง ขึ้น หรือไปใช้บริการคลังสินค้าสาธารณะแห่งอื่นซึ่งเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า ดังนั้นทำเลที่ตั้ง ที่อยู่ใกล้แหล่งผลิต และตลาดจำหน่ายสินค้าและมีเส้นทางขนส่งที่สะดวกเสียเวลาน้อยและเสียค่าขนส่ง จึงมีผลโดยตรงต่อรายได้ของกิจการคลังสินค้า

2. ด้านต้นทุน ต้นทุนที่เกิดขึ้นในธุรกิจคลังสินค้านี้มี 2 ลักษณะ คือต้นทุนคงที่ กับ ต้นทุนผันแปร รวมเรียกว่าต้นทุนรวม ทั้งทำเลที่ตั้งแต่ละแห่งก่อให้เกิดต้นทุนทั้งสองประการนี้ แตกต่างกัน ต้นทุนคงที่ หมายถึง การขยายที่เป็นจำนวนแน่นอนในการจัดตั้งและดำเนินงานคลังสินค้า เช่น ค่าที่ดิน ค่าปรับปรุงที่ดิน ค่าถนนค่าก่อสร้าง ค่าเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ และค่าธรรมเนียมในการใช้บริการสาธารณูปโภคของรัฐ ซึ่งต้องใช้จ่ายจัดตั้งคลังสินค้า ซึ่งทำเลที่ตั้งแต่ละแห่งจะมีต้นทุนประเภทนี้ไม่เท่ากัน ส่วนต้นทุนผันแปร เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ค่าบำรุงรักษาสั่งอำนวยความสะดวก และเครื่องจักรกลยกขน ค่าน้ำ ค่าโทรศัพท์ ค่าภาษี เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกัน ไปโดยขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้งคลังสินค้าแต่ละแห่งทั้งสินทำเลที่ตั้งคลังสินค้าแต่ละแห่งทั้งสิ้น ทำเลที่ตั้งที่ก่อให้เกิดรายได้ดี มักจะมีต้นทุนรวมสูง เช่น การตั้งโรงงานในกรุงเทพมหานคร หรือในย่านที่มีโรงงาน ก่อจำหน่ายสินค้าใหญ่ๆ ซึ่งจะเป็นลูกค้าของคลังสินค้าทำให้รายได้ดี แต่จะมีต้นทุนสูง พง และอัตราค่าจ้างแรงงานสูง เมื่อเปรียบเทียบกับที่ดินราคาถูก และอัตราค่าจ้างทุนต่ำ ในการเลือกทำเลที่ตั้งในต่างจังหวัดที่ห่างไกลลูกค้า ทำให้เกิดรายได้น้อย ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างรายได้กับต้นทุนที่เกิดขึ้น แล้วพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด

3. ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน สภาพการทำงานขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างองค์การธุรกิจกับพนักงานซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์การนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกองค์การมีอิทธิพลสำคัญมากต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่มีสภาพแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อสภาพการทำงานของพนักงานที่แตกต่างกัน สภาพการทำงานย่อมมีผลต่อ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน และนำไปสู่การเกิดรายได้ของกิจการ เช่น ทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดี มีอากาศบริสุทธิ์ ปราศจากมลภาวะ มีสภาพภูมิประเทศที่สวยงาม มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสม ย่อมมีผลโดยตรงต่อสุขภาพของพนักงานทั้งทางร่างกายและจิตใจ ย่อมยังผลมาศ สภาพการทำงานที่ดี และมีประสิทธิผล ตามเป้าหมายของการประกอบธุรกิจด้วย และทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี เช่น มีบริการสาธารณูปโภคที่พร้อมมูล สามารถให้ความสะดวกสบายในการ ดำรงชีพ มีการอยู่ดีกินดีตามอัตราค่าจ้างสินค้าที่จำเป็นในราคาพอสมควร มีสถานมหรสพสำหรับ การพักผ่อนหย่อนใจ มีสถานเฝ้าระวัง มีโรงเรียน มีสถานพยาบาล และบริการสังคม

อื่นๆ ของรัฐ พนักงานลูกจ้าง ของกิจการคลังสินค้าพร้อมด้วยครอบครัวก็จะได้รับการเหล่านั้ และทุกคนก็ไม่มีปัญหาที่ต้องวิตกกังวล สภาพของการทำงานก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความสำคัญต่อความมั่นคงและการเจริญเติบโตของกิจการ ท่าเลที่ตั้งที่ดีสำหรับ ธุรกิจ อย่างหนึ่ง ย่อมเหมาะสมสำหรับธุรกิจอื่นๆ ด้วยหากท่าเลที่ตั้งคลังสินค้าดีพร้อมในหลายด้าน ก็จะชักจูงธุรกิจ อื่นให้เข้ามาลงทุนประกอบกิจการในท่าเลเดียวกันนั้นมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจการที่จะเป็นลูกค้าของ คลังสินค้า เช่น โรงงานผลิตสินค้า กิจการก็จะเกิดความมั่นคง ประกอบ กับที่เป็นท่าเลที่กว้างขวางสามารถขยาย กิจการได้โดยไม่ต้องหาท่าเลที่ตั้งใหม่ กิจการคลังสินค้าที่ ตั้งอยู่ในท่าเลเช่นนั้นก็จะมีเจริญเติบโตในทางธุรกิจ

ปัจจัยพิจารณาในการเลือกท่าเลที่ตั้ง

การเลือกท่าเลที่ตั้งควรพิจารณาหลายปัจจัยมากกว่ามุ่งเน้นปัจจัยเดียวเพราะต้นทุน ที่ต่ำในทางหนึ่ง อาจจะไม่ได้ทำให้ต้นทุนรวมต่ำสุดก็ได้ ซึ่งควรพิจารณาควรเป็นปัจจัยที่มี ผลกระทบต่อการดำเนินงาน ธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าดำเนินกิจการคลังสินค้าขึ้นส่วนยานยนต์ ควรอยู่ใน ภาควะวันออก เช่น ระยอง 1 โรงงานผลิตรถยนต์ ซึ่งงานคลังสินค้าเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหนักและ เบา การบริการซึ่งรวมถึงการก ศูนย์กระจายสินค้าศูนย์โลจิสติกส์ การเลือกท่าเลที่ตั้งคลังสินค้า จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ กระบวนการดำเนินกิจการคลังสินค้าไม่ว่าจะในทางตรงหรือ ทางอ้อม ทั้งในระยะสั้นและระยะ ต่างๆ ที่ต้องคำนึงถึงในการเลือกท่าเลที่ตั้งคลังสินค้า จะต้องแยก พิจารณาดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัจจัยพิจารณาในเชิงคุณภาพ

ปัจจัยพิจารณาในเชิงคุณภาพในการเลย หมายถึงปัจจัยที่ไม่อาจวัดออกมาในรูป ของประมาณเป็นตัวเลขได้อย่างชัดเจน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับภาควะ รายได้ของกิจการ ปัจจัยพิจารณาในเชิงคุณภาพต่อการเปรียบเทียบท่าเลที่ตั้งหลายแห่ง อย่างไรก็ ตาม เมื่อพิจารณาปัจจัยเหล่านี้แล้วก็อาจเลือกท่าเลที่ตั้งที่เหมาะสมในขั้นต้นแม้จะเป็นสิ่งที่วัดได้ ยากและการเปรียบเทียบก็ตามปัจจัยเหล่านี้รวมถึง

1.1 แหล่งสินค้า การประกอบกิจการคลังสินค้าเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ สินค้าซึ่งเจ้าของ สินค้าก็คือลูกค้าของคลังสินค้า โดยสภาพของวงจรของสินค้าแล้ว สินค้ามาจาก ผู้ผลิตผ่านคลังสินค้าไปยัง ตลาดจำหน่าย เจ้าของสินค้าได้แก่ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งเป็นผู้จ่ายบ่าหนี้ค่าบริการให้แก่ คลังสินค้า แหล่งสินค้าจึงอาจเป็นได้ทั้ง โรงงานผลิตสินค้า ทำเรื่อนำสินค้าเข้า ตลาดจำหน่ายสินค้า และท่าเรือ ส่งออก การเดินทางของสินค้าจากโรงงานผลิต สินค้า หรือจากท่าเรื่อนำเข้ามายังคลังสินค้า และจากคลังสินค้า ไปยังตลาดจำหน่าย หรือท่าเรือ ส่งออก ต้องเสียค่าขนส่งซึ่งเจ้าของสินค้าเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ที่ประหยัดที่สุดเป็นสิ่งพึง

ประสงค์ของเจ้าของสินค้า ดังนั้นทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่พึงประสงค์ คือตำแหน่งที่อยู่ใกล้ กับแหล่งสินค้ามากที่สุด ซึ่งจะทำให้เจ้าของสินค้าเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้อยที่สุด และยังเป็นการสะดวกแก่คลังสินค้าในการติดต่อธุรกิจอีกด้วย แหล่งสินค้านั้นมีหลายแห่ง แต่ละแห่งมีปริมาณสินค้าที่ใช้บริการ ของคลังสินค้าในปริมาณมากน้อยต่างกัน ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่เหมาะสมคืออยู่ในย่านกลางเฉลี่ย ของแหล่ง สินค้าทั้งปวงที่เป็นลูกค้า หรือลูกค้าในอนาคต โดยเน้นแหล่งที่มีปริมาณสินค้ามากเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายว่า ให้มีลูกค้ามาใช้บริการของคลังสินค้ามากที่สุด ซึ่งจะเป็นผลโดยตรงต่อรายได้ของกิจการคลังสินค้า

1.2 เส้นทางคมนาคม ทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ต้องมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึงได้ โดยสะดวก เส้นทาง คมนาคมเหล่านั้นต้องมีสภาพดี ใช้ได้ทุกฤดูกาล ทุกสภาพอากาศ เพราะการเดินทางของสินค้าจากแหล่งสินค้า มาสู่คลังสินค้าและจากคลังสินค้าไปสู่ตลาด ต้องกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือความรวดเร็ว ในปริมาณมาก และด้วยค่าขนส่งที่ประหยัด การขนส่งสินค้าอาจกระทำได้โดยทางถนน ทางรถไฟ ทางน้ำ ทางอากาศหรือ แม้แต่ทางท่อ การขนส่งทางน้ำเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดและได้ปริมาณมากที่สุด รองลงไปคือการขนส่งทางรถไฟ แต่การขนส่งทางถนนโดยรถยนต์บรรทุกซึ่งการกระจายสินค้าได้ดีที่สุด เพราะมีข่ายเชื่อมโยงถึงกันไปทั่ว ประเทศ นับได้ว่าเป็นเส้นทางหลักสำหรับการขนส่งสินค้าภายในประเทศ ส่วนการขนส่งสินค้าทางอากาศนั้นแพงที่สุดและขนได้ไม่มากนัก มีข้อดีก็คือความเร็ว การขนส่งทางท่อสำหรับสินค้าทั่วไป ยังไม่เป็น ที่นิยม ดังนั้นสำหรับประเภทการขนส่ง 2 อย่างหลังนี้ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงหรือให้ความสำคัญนักในการเลือก ทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่พึงประสงค์ควรมีเส้นทางขนส่งสามารถเข้าถึงได้หลายประเภท มากที่สุด อย่างน้อยควรจะมีทางถนนเป็นหลักเสริมด้วยทางน้ำและทางรถไฟอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง

1.3 แหล่งแรงงาน การจัดหาแรงงานที่มีคุณภาพ และมีจำนวนเพียงพอเป็นปัญหาสำคัญของ การประกอบธุรกิจ ทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ควรอยู่ใกล้แหล่งแรงงานที่สามารถหาแรงงานที่ต้องการได้ง่าย ทั้งใน ชั้นที่จัดตั้งใหม่ และในชั้นขยายกิจการในอนาคตด้วย

1.4 ทักษะคิของชุมชน ทำเลที่ตั้งของธุรกิจควรอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนที่มีทัศนคติที่ดี ต่อธุรกิจประเภทนั้น เพื่อที่จะได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากชุมชนที่อยู่รอบข้างทำเลที่ตั้งนั้น ถ้าชุมชน เห็นว่ากิจการคลังสินค้า เป็นธุรกิจที่มีความชอบธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ ชุมชนก็จะให้ความนิยชมชอบ ให้ความสนใจในการดำเนินงาน มีการมาสมัครเข้าทำงานมีการตั้งร้านค้าขายของใช้ที่จำเป็นให้แก่พนักงานของ คลังสินค้า มีการร่วมมือในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ กิจการคลังสินค้าก็สามารถจะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง หากทำเลที่ตั้งคลังสินค้าตั้งอยู่ท่ามกลางชุมชนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อธุรกิจ โดยเห็นไปว่าคลังสินค้าเป็นธุรกิจ ที่เอาเปรียบไม่ชอบธรรม ไม่เกื้อกูลต่อประโยชน์ของชุมชน ก็จะเกิดความขัดแย้งระหว่างคลังสินค้ากับชุมชน “ละอาจ

ได้รับการกลั่นแกล้งนานาประการอันเป็นความเสียหายแก่การดำเนินธุรกิจกรณีเช่นนี้คลังสินค้าก็อยู่ไม่ได้ ดังนั้น ในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า จึงควรคำนึงถึงทัศนคติของชุมชนที่อยู่รอบข้างทำเลนั้นด้วย

1.5 บริการสาธารณะ ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าควรอยู่ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ สาธารณะของรัฐที่จัดให้แก่สังคม เช่น สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง สถาบันการศึกษา สถานพยาบาล เพื่อจะได้ ได้รับความสะดวกในการใช้บริการเหล่านั้น โดยคลังสินค้าไม่ต้องจัดขึ้นมาเองทำให้ประหยัดต้นทุนลงได้

1.6 สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่มีความสำคัญมากก็คือ อากาศและน้ำ ที่สำคัญรองลงไป ก็คือ อุณหภูมิ แสง เสียง ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่เหมาะสมควรอยู่ในทำเลที่ตั้งอากาศดีมีระบายน้ำสะดวก มีอุณหภูมิ แสง เสียง พอเหมาะ หากคลังสินค้าตั้งอยู่ในทำเลที่มีวันพืชมิน้ำเน่าส่งกลิ่นเห็นคละคลุ้ง อุณหภูมิสูง อับแสง อับอากาศ เต็มไปด้วยเสียงอึกทึกครึกโครมก็จะมีผลต่อสภาพจิตของคนงาน และส่งผลต่อไปถึงสภาพ การทำงาน เมื่อจิตใจไม่แจ่มใสก็อาจไม่เต็มใจทำงาน เมื่อสภาพของการทำงานไม่ดีผลงานก็ตกต่ำซึ่งเป็นผล เสียหายต่อกิจการทางธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นสิ่งแวดล้อมที่ดีจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า

1.7 โอกาสในอนาคต ชุมชนจะมีความเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ การเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่กิจการสามารถจะขยายตัวออกไปให้กว้างขวางได้ รวมทั้งการคับคั่งของการจราจรโอกาส ที่จะเพิ่มจำนวนลูกค้ามากขึ้น เพิ่มจำนวนสินค้าที่จะต้องเก็บรักษามากขึ้น นั่นคือการเพิ่มรายได้ และเพิ่มผลกำไร ของกิจการ จะต้องเป็นทำเลที่จะมีแหล่งแรงงานมากขึ้นตลอดจนบริการอื่นๆ เพิ่มขึ้นในอนาคตเพื่อรองรับ การขยายตัวของกิจการดังกล่าวแล้วคุณภาพหรือมาตรฐานของการดำรงชีวิต ปัจจุบันนี้ไม่มีความสำคัญนักในตัวของมันเอง แต่สำหรับธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีก้าวหน้า ซึ่งบุคลากรต้องเป็นแรงงานที่มีการศึกษาและความชำนาญ ควรเลือกทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหลวงซึ่งเป็นแหล่งผลิตแรงงานที่มีฝีมือ โดยทั่วไปแล้วทำเลที่ดีของโรงงานควรมีสถักสิ่งแวดลอมที่ดี ปลอดภัยอาชญากรรมและโจรผู้ร้าย สภาพแวดล้อมทางทัศนียภาพที่สวยงามมีที่พักผ่อน หย่อนใจ ซึ่งอาจจะไม่ใช่ย่านธุรกิจกลางเมืองใหญ่ที่แออัดจนเกินไป

ปัจจัยพิจารณาในเชิงปริมาณ

หมายถึงปัจจัยเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ที่สามารถวัดได้เป็นตัวเลข ซึ่งมักแสดงในรูปของตัวเงิน ที่เรียกว่า ต้นทุน เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ การพิจารณาปัจจัยเชิงปริมาณ หมายถึง การวิเคราะห์ต้นทุนเปรียบเทียบระหว่างทำเลที่ตั้งแต่ละแห่งเพื่อหาทำเลที่ตั้งซึ่งมีต้นทุนต่ำที่สุด แล้วนำเอาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงคุณภาพที่กล่าวมาแล้วเข้ามาเป็นส่วนประกอบเพื่อการเลือกทำเลที่ตั้ง คลังสินค้าที่อำนวยความสะดวก การดำเนินธุรกิจมากที่สุด การวิเคราะห์ปัจจัยต้นทุนเกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง จะทำการวิเคราะห์ต้นทุนต่อไปนี้

2.1 ต้นทุนเกี่ยวกับค่าที่ดิน (Land Costs) ต้องพิจารณาให้ดีเพราะการเลือกที่ดินต้องพิจารณา ทางเข้า ออก ค่าทางด่วน ค่าปรับที่ การทำถนน การต่อต้านจากชุมชน มลภาวะ การได้รับการส่งเสริมการลงทุน และปัจจัยอื่นๆ ต้องพิจารณาในระยะยาว อย่าพิจารณาราคาที่ดินต่ำเพียงอย่างเดียว ราคาที่ดินในเมืองใหญ่ มักสูง ทำให้ต้องเสียเงินลงทุนเป็นต้นทุนคงที่จำนวนมาก ฉะนั้นถ้ามีทางทำได้โดยไม่เป็นการเสียหายแก่ การพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ มากนัก ควรเลือกทำเลที่ตั้งซึ่งมีราคาที่ดิน ซึ่งต้องเป็นทำเลที่อยู่ไกลออกไปนอกเมือง เว้นแต่ที่ได้มีการซื้อที่ดินไว้แล้วในสมัยที่ยังมีราคาต่ำ ทางเลือกอีกอย่างหนึ่งคือการเช่า ก็ต้องพิจารณาระหว่าง การซื้อกับการเช่าที่ดินอย่างไหนที่ก่อให้เกิดต้นทุนต่ำกว่ากันในช่วงเวลาที่ประมาณว่าจะยังคงประกอบกิจการอยู่ ณ ทำเลที่ตั้งแห่งนั้น

2.2 ต้นทุนการก่อสร้าง ทำเลที่ตั้งคลังสินค้าแต่ละแห่งย่อมก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างฯ ซึ่งเป็นต้นทุนคงที่อีกส่วนหนึ่งของกิจการที่แตกต่างกัน ถ้าทำเลที่ตั้งที่มีระดับต่ำต้องมีการถมมาก สภาพของ ที่อ่อนรับน้ำหนักได้ในอัตราต่ำต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำฐานรากสูงทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้แหล่งวัสดุก่อสร้าง

ข้อดีข้อเสีย การสร้างคลังสินค้าหรือเช่าคลังสินค้า

ข้อดีการสร้างโกดังสินค้า

1. มีความยืดหยุ่น เจ้าของธุรกิจจะมีสิทธิในการตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็น การเคลื่อนย้ายและติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ การเปลี่ยนหรือเพิ่มพาเลทและชั้นวางสินค้า การขยาย ต่อเติมพื้นที่ หรือแม้แต่รีดถอนเพื่อปรับปรุง

2. ไม่มีข้อกำหนดในสัญญาผูกมัด เพราะการสร้างโกดังสินค้าเป็นของตนเอง จะตัดปัญหาความกังวลเกี่ยวกับสัญญา ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาขั้นต่ำในการเช่า หรือกฎเกณฑ์ในการเก็บสินค้าต่าง ๆ ในทางกลับกัน หากคุณสร้างโกดังเป็นของตนเอง กฎระเบียบทุกข้อในคลัง ล้วนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคุณ

3. ได้ใช้ประโยชน์จากมูลค่าสินทรัพย์ เนื่องจากการมีโกดังเป็นของตัวเองก็เหมือนกับการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัย มีโอกาสที่มูลค่าจะเพิ่มเมื่อเวลาผ่านไป เมื่อคุณต้องการขยายธุรกิจในอนาคต ก็สามารถใช้สินทรัพย์ตรงนี้ทำเรื่องขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อนำเงินไปลงทุนขยายธุรกิจของคุณต่อไปได้

ข้อเสีย

1. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าสูง การสร้างโกดัง อาจจะต้องจ่ายล่วงหน้าถึง 20-40% ดังนั้น หากคุณนำเงินลงทุนของคุณมาลงกับตรงนี้ไป อาจทำให้การเติบโตของธุรกิจชะลอตัวหรือชะงักตัวลงเนื่องจากเหลือเงินทุนทำส่วนอื่นน้อย

2. ต้องใช้ต้นทุนเยอะ เนื่องจากการมีโกดังเป็นของตนเองจะต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนของการบำรุง รวมถึงค่าใช้จ่ายส่วนอื่นที่ต้องจ่ายเป็นประจำ ทั้งรายสัปดาห์และรายเดือน และไม่ใช่เพียงแค่ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน แต่การสร้างโกดังขึ้นมา หมายความว่า คุณจะต้องเสียทรัพยากรแรงงานและเวลาด้วย

3. คืนทุนช้า จาก 2 ข้อด้านบนจะเห็นได้ว่า การสร้างโกดังเองนั้น มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าหรือต้นทุนส่วนอื่นๆ รวมกันแล้วเป็นการลงทุนที่ใช้งบประมาณเยอะ นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา จึงค่อนข้างใช้เวลากว่าจะคืนต้นทุนครบ

แม้ว่าการสร้างโกดังเป็นของตนเอง จะมีค่าใช้จ่ายสูงและต้องใช้ทรัพยากรหลายๆ อย่าง แต่หากคุณตัดปัญหาดังนี้ไปได้ เช่น มีเงินทุนที่ค่อนข้างสูง มีเงินสำรองในกรณีที่ต้องใช้จ่ายหมุนเวียน และวางแผนธุรกิจในระยะยาวไว้แล้ว ก็คุ้มค่าที่จะเสีย เพื่อแลกกับอิสรภาพในการบริหารงานและตัดสินใจส่วนต่างๆ อย่างไรก็ตาม การมีโกดังหรือคลังสินค้าเป็นของตนเอง เหมาะกับธุรกิจร้านค้าออนไลน์ขนาดใหญ่ที่มีกำไรสูง เติบโตเร็ว และมีเงินทุนสะสมมานาน มากกว่าร้านค้าออนไลน์ขนาดเล็ก

ภาพที่ 3.13 ภาพทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า

ข้อดีการเช่าโกดัง

1. มีความยืดหยุ่นในการขยายธุรกิจ หากธุรกิจของคุณขยายตัวขึ้นอีกในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง การเปลี่ยนไปเช่าโกดังสินค้าที่มีขนาดใหญ่ขึ้นหรือเช่าโกดังเพิ่ม โดยที่ไม่ต้องใช้ต้นทุนสูง ก็สามารถทำได้ง่าย อีกทั้งยังสามารถกระจายสินค้าไปเก็บในพื้นที่ที่ต่างกันได้
2. ใช้เงินลงทุนน้อย ไม่ต้องมีเงินสำรอง เนื่องจากการเช่าโกดังมักไม่ต้องจ่ายค่าบำรุงรักษาโกดัง เนื่องจากเป็นความรับผิดชอบของผู้ให้เช่า จึงทำให้คุณนำงบประมาณไปลงทุนกับส่วนอื่นได้
3. มีทางเลือกที่หลากหลาย ในปัจจุบันมีโกดังหลายแห่งที่เปิดให้ผู้ให้เช่าโกดังในหลากหลายพื้นที่ ทั้งนี้เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล หรือต่างจังหวัด มีหลากหลายขนาดและประเภทให้เลือกเช่า คุณจึงสามารถเลือกได้ตามความต้องการและความเหมาะสมของสินค้าของคุณ

ข้อเสีย

1. มีข้อผูกมัด การเช่าโกดังนั้น จะมีการเซ็นสัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่าและผู้เช่า โดยที่ในสัญญาจะระบุด้วยกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆในการนำสินค้ามาเก็บไว้ที่โกดัง สิทธิในการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้ให้เช่า และยังกำหนดระยะเวลาในการเช่าขึ้นด้วย ดังนั้นผู้เช่าควรอ่านสัญญาให้ละเอียดก่อนที่จะตกลงเซ็นสัญญา
2. ไม่มีสิทธิในสินทรัพย์ เมื่อเซ็นสัญญาแล้ว จะมีสถานะเป็นแค่ ผู้เช่า เท่านั้น ไม่มีสิทธิในสินทรัพย์ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวโกดัง หรืออุปกรณ์บางอย่างที่ใช้ในโกดัง

ภาพที่ 3.13 ภาพถ่ายที่ตั้งของคลังสินค้า

จุดประสงค์ของการใช้งานคลังสินค้า และศูนย์กระจายสินค้า

คลังสินค้า หมายถึง สิ่งปลูกสร้างที่มีไว้เพื่อใช้ในการพักและเก็บรักษาสินค้าในปริมาณที่มาก กิจกรรมของคลังสินค้าส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือวัตถุดิบ การจัดเก็บโดยไม่ให้สินค้าเสื่อมสภาพหรือแตกหักเสียหาย ลักษณะทั่วไปของคลังสินค้าคืออาคารชั้นเดียวมีพื้นที่โล่งกว้างสำหรับเก็บสินค้า มีประตูขนาดใหญ่หลายประตูเพื่อสะดวกในการขนถ่ายสินค้า

คลังสินค้ามีวัตถุประสงค์หลายๆ ด้าน เช่น เพื่อทำหน้าที่รักษาระดับสินค้าคงคลัง เพื่อสนับสนุนการผลิต (Manufacturing support) เพื่อทำหน้าที่ผสมสินค้า (Product-mixing) เพื่อทำหน้าที่รวบรวมสินค้าก่อนจัดส่ง (Consolidation) เพื่อทำหน้าที่แยกหีบห่อ (Break-bulk) หรือทำหน้าที่เป็นศูนย์กระจายสินค้า (Cross dock) เป็นต้น เนื่องจากคลังสินค้ามีหน้าที่หลากหลาย ประโยชน์ของคลังสินค้าจึงมีมากมายซึ่ง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเรื่องการขนส่ง
- เพื่อให้เกิดการประหยัดในระบบการผลิต
- เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเรื่องการสั่งซื้อในปริมาณมาก
- เพื่อใช้เป็นแหล่งของวัตถุดิบ เพื่อรองรับต่อความไม่แน่นอนของการซื้อวัตถุดิบ
- เพื่อรองรับต่อความไม่แน่นอนของการขาย
- เพื่อให้เกิดการบริหารต้นทุนโลจิสติกส์ที่ต่ำ

การแบ่งประเภทของคลังสินค้าตามลักษณะงาน

คลังสินค้าสำหรับเก็บรักษาสินค้า

คลังสินค้าชนิดนี้มีหน้าที่หลักในการเก็บรักษาสินค้าซึ่งอาจจะอยู่ในรูป วัตถุดิบ หรือสินค้าสำเร็จรูป เพื่อทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของฝ่ายผลิต หรือร้านค้าตามลำดับ ดังนั้นการจัดการสินค้าประเภทนี้จะเน้นที่การรักษาสภาพสินค้า และการป้องกันการสูญหายของสินค้าเป็นสำคัญ

ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution center, DC)

ศูนย์กระจายสินค้า คือ คลังสินค้าที่ทำหน้าที่ทั้งในฐานะเป็นคลังสินค้า (Warehouse) และเป็นหน่วยเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต (Manufacturer) กับผู้ขายปลีก (Retailers) จะเป็นผู้ให้บริการทางด้านโลจิสติกส์ (Logistics Provider) ในด้านการจัดเก็บสินค้าและการจัดการขนส่งสินค้าสำเร็จรูปให้กับลูกค้าได้ อย่างทันเวลาและถูกต้องตรงตามความต้องการ

DC ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ให้บริการภายนอก (Outsource) หรือ Third Party Logistics Service Providers (3PL) จะทำหน้าที่รับสินค้าจากผู้ผลิตแต่ละรายมาเก็บในคลังสินค้าของตน โดยดำเนินการบริหารจัดการในการควบคุมปริมาณด้านเทคโนโลยีในการกระจายและจัดส่งสินค้าแทนเจ้าของสินค้าหรือผู้ผลิตสินค้าได้รับผิดชอบงานขนส่งสินค้าไป ผู้รับ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นนี้คือการลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งของผู้ผลิตไปสู่ผู้ขายปลีกหรือลูกค้าแต่ละราย ผู้ผลิตสามารถขนส่งมาที่ DC เพียงแห่งเดียว

โดย DC จะทำการกระจายสินค้าสู่ผู้ขายปลีกตามความถี่ที่ผู้ขายปลีกต้องการทำให้ไม่จำเป็นต้องมีที่เก็บสินค้าคงคลังจำนวนมากที่ผู้ขายปลีกอีกต่อไป ค่าใช้จ่ายส่วนวัสดุคงคลังของร้านขายปลีกก็ลดลง ทำให้ต้นทุนรวมส่งผลให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งด้านราคาและความรวดเร็วในการบริการ ในปัจจุบันร้านขายปลีกหลายแห่งจึงสามารถรับประกันราคาต่ำสุดแก่ผู้บริโภคได้

ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า (Cross Dock)

ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าหมายถึงคลังสินค้าใช้สำหรับในการรับสินค้าและส่ง สินค้าในเวลาเดียวกัน หรือเป็นคลังสินค้าซึ่งมีการออกแบบเป็นพิเศษ เพื่อใช้ในการขนถ่ายจากพาหนะหนึ่งไปสู่อีกพาหนะหนึ่งโดย Cross Dock ส่วนใหญ่แล้วเหมาะจะเป็นสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า ซึ่งจะทำหน้าที่ในการบรรจุและคัดแยกสินค้า โดย Cross Dock จะทำหน้าที่เป็นสถานีเปลี่ยนถ่ายสินค้านี้ระหว่างรูปแบบการขนส่ง ซึ่งอาจเป็นจากซัปปายเออร์หลายราย แล้วนำมาคัดแยกกรวมรวม บรรจุ เพื่อจัดส่งให้ลูกค้าแต่ละราย ซึ่งจะจัดส่งต่อไปให้ลูกค้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นร้านผู้ขายปลีก หรือร้านสะดวกซื้อ ซึ่งจะมีความต้องการสินค้าย่อยที่หลากหลาย

คลังสินค้าสามารถเป็นได้ทั้ง Inbound และ Outbound ของวัตถุดิบและสินค้า ด้วยเหตุผลที่ว่าสินค้าคงคลังมีหลายประเภท Input ของคลังสินค้าจึงแตกต่างกันไป อาจมีจุดเริ่มต้นจากซัพพลายเออร์นำวัตถุดิบมาป้อนให้คลังสินค้าหรือฝ่ายพัฒนา MRO (Maintenance Repair and Operation Supply คือชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการบำรุงรักษาและสนับสนุนการผลิต) มามอบให้ฝ่ายผลิต ผู้ผลิตสินค้านำสินค้าสำเร็จส่งเข้าคลังสินค้าและกระจายไปยัง ผู้บริโภค ฯลฯ วงจรดังกล่าวเป็น Spec ทั่วไปของสินค้าคงคลัง และความไม่แน่นอนของอุปสงค์ทำให้ผู้ผลิตต้องวางแผนและคำนวณว่า จะจัดสรรในส่วนการผลิตเป็นจำนวนเท่าใด เพื่อนำสินค้าคงคลังมาสร้างคุณค่าโดยการผลิตให้เป็นสินค้า การวางแผนจะทำให้ทราบว่าควรผลิตสินค้าจำนวนเท่าใดและควรจัดเตรียมวัตถุดิบ แต่ละชนิดจำนวนเท่าไร ในวัตถุดิบที่มีอายุสั้นอย่างผักผลไม้ การวางแผนสั่งวัตถุดิบค่อนข้างยาก เพราะสินค้าไม่มีความเป็นอิสระ มีเงื่อนไข ด้านเวลาเป็นข้อจำกัด หากต้องการให้อิสระอาจนำเข้าห้องเย็น แต่เป็นการเพิ่มต้นทุน การทราบอุปสงค์ทำให้ได้ข้อมูลของวัตถุดิบที่สินค้าคงคลังส่งผลต่อเนื่องของระบบการผลิตและจำหน่ายสินค้าได้

คลังสินค้ามีความสำคัญในแง่ที่เป็นทั้งทางเข้าและทางออกของวัตถุดิบไปจนถึงสินค้าสำเร็จรูป ดังนั้นก่อนการพยากรณ์ อุปสงค์ จึงจำเป็นต้องเข้าใจการจัดหาวัตถุดิบ/สินค้า (Supply) เข้าใจแนวทางการจัดการวัตถุดิบและแนวทางการกระจายสินค้า

นิยามศัพท์

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
1	การกระจายสินค้า	Product distribution	การบริหารจัดการกระจายสินค้าเป็น การเรื่องของกิจกรรมการเคลื่อนย้าย สินค้าจากแหล่งผลิตไปสู่แหล่งของ ผู้บริโภค อุปโภค
2	การเคลื่อนย้ายพัสดุ	Moving to the parcel	การเคลื่อนย้ายพัสดุหรือผลิตภัณฑ์ มี จุดประสงค์มากมายหลายประการ ซึ่ง แต่ละกิจการก็มีความมุ่งหมายแตกต่าง กันออกไป ซึ่งส่วนมากแล้วต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์
3	การโฆษณา	advertisement	การให้ข้อมูล ข่าวสาร เป็นการสื่อสาร จูงใจผ่านสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ เพื่อ จูงใจหรือโน้มน้าวใจให้กลุ่มผู้บริโภค เป้าหมาย มีพฤติกรรมคล้อยตามเนื้อหา สารที่โฆษณา อันเอื้ออำนวยให้มีการ ซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ตลอดจน ชักนำให้ปฏิบัติตามแนวความคิดต่าง ๆ
4	การจัดการคลังสินค้า	Warehouse management	การจัดการในการรับ การจัดเก็บ การ จัดส่งสินค้าให้ผู้รับเพื่อกิจกรรมการขาย เป้าหมายหลักในการบริหาร ดำเนิน ธุรกิจ
5	การให้ความสำคัญกับ ผู้บริโภค	Customer Oriented	การมุ่งเน้นคุณภาพที่สร้างความพึง พอใจให้แก่ลูกค้าได้การตอบสนอง ความต้องการของลูกค้า

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
6	การส่งออก	Export	การจัดส่งสินค้าและบริการจากต้นทางสู่ปลายทางในทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ โดยผู้ส่งสินค้าหรือบริการออกเรียกว่า "ผู้ส่งออก" ส่วนในทางการค้าระหว่างประเทศ การส่งออกหมายถึง การขายสินค้าและบริการในประเทศไปสู่ตลาดอื่น
7	การทำเครื่องหมายบรรจุภัณฑ์	Marking of packaging	เพื่อบ่งบอกว่าควรเก็บรักษาหรือจัดเก็บสินค้าให้ปลอดภัย
8	การผลิตฉลากแบบใช้เทคโนโลยีพร้อมการขึ้นบรรจุภัณฑ์โดยใช้แม่พิมพ์	in-mould labelling	การผลิตและติดฉลากไปพร้อมกับการขึ้นรูปบรรจุภัณฑ์ โดยอาศัยวิธีการเป่า การขึ้นรูปโดยใช้ความร้อนหรือการฉีดในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์พลาสติก
9	การป้องกันผลิตภัณฑ์	Protection products	ทำหน้าที่รองรับหรือหุ้มผลิตภัณฑ์เพื่อทำหน้าที่ป้องกันผลิตภัณฑ์จากความเสียหาย
10	การออกแบบผลิตภัณฑ์	Design	การออกแบบผลิตภัณฑ์ย่อมมีผลต่อการบรรจุภัณฑ์ตามลักษณะเฉพาะที่เป็นรูปร่าง ทรวดทรงของผลิตภัณฑ์ คือ ความกว้าง ความยาว และความหนาหรือสูง
11	การออกแบบบรรจุภัณฑ์โลจิสติกส์	packaging logistics design	เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกแบบการสร้างสิ่งบรรจุภัณฑ์ในการห่อหุ้มป้องกันไม่ให้เกิดการแตกหักของสินค้า การสูญหายของสินค้า และการเสื่อมสภาพของสินค้า

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
12	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	Packaging development	อดีตบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ ห่อหุ้มและปกป้องผลิตภัณฑ์เท่านั้นแต่ในปัจจุบันบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่โฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านผลิตภัณฑ์ รูปลักษณ์ที่สามารถดึงดูดผู้ซื้อยังสามารถใช้ในการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า
13	การเลือกวัสดุบรรจุภัณฑ์	packaging materials	การเลือกวัสดุและวิธีการบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ที่ต้องอาศัยความรู้และการพิจารณาข้อมูลตลอดจนปัจจัยต่างๆต้องพิจารณา มีความคุ้มค่า หรือ ความเป็นไปได้ในระบบการผลิตและจัดจำหน่าย
14	การลดค่าใช้จ่ายในการบรรจุภัณฑ์	cost saving	บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการขายให้กับผู้บริโภค ณ จุดซื้อ มีความจำเป็นอย่างมากในการรักษาสินค้าให้คงอยู่สภาพเดิมที่สุด
15	การล่อใจให้เกิดการลักขโมย	Pilferage	การขโมยมักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์บางชนิดเฉพาะสิ่งที่มีมูลค่าสูงและหรือมีขนาดเล็กหยิบฉวยง่าย เช่น เครื่องเพชร นาฬิกา และของใช้อื่นๆ
16	การวิเคราะห์หาอันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม	Hazard Analysis and Critical Control Points : HACCP	ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหารเป็นมาตรฐานในการส่งออกผลิตภัณฑ์ทั่วโลก เพื่อรับรองคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหาร

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
17	การส่งมอบทันต่อเวลา	Just in Time	การส่งมอบแบบทันเวลาถูกต้อง ถูกสถานที่ ตรงความต้องการ ภายใต้ต้นทุนที่แข่งขัน
18	การส่งเสริมการขาย	Promotion	เป็นกิจกรรมทางการตลาดที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการขายได้ในทันที ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาหรือเครื่องมือการขาย
19	กระป๋องโลหะ	Metal cans	บรรจุภัณฑ์ชนิดหนึ่ง สร้างจากแผ่นโลหะ มี วน เข้า หัก กัน เป็นทรงกระบอก ปิดผนึกด้วยแผ่นโลหะ วงกลมทั้งสองด้านโดยไม่ให้สัมผัสอากาศ
20	กระป๋องกระดาษ และลูกผสม	Paper/composite Can	บรรจุภัณฑ์รูปทรงกระบอกที่ได้จากการพันกระดาษทับกันหลายๆชั้นพันแบบเกลียวหรือแบบแนวตรง แต่ถ้าใช้กระดาษเหนียวแต่เพียงอย่างเดียวเรียกว่ากระป๋องกระดาษนิยมใช้บรรจุของแห้ง
21	กระดาษลูกฟูก	Corrugated Paperboard Box	กระดาษที่ประกอบด้วยแผ่นปะหน้า 2 แผ่นและมีลอนกระดาษลูกฟูกอยู่ตรงกลาง ที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไปจะมี 3 ประเภท คือ ประกอบไปด้วย กระดาษแผ่นเรียบ 1 แผ่น ปะกบกับลอนลูกฟูก 1 แผ่น นิยมใช้กัน กระแทกสินค้า หรือ ปะกล่อง
22	กล่องกระดาษแข็ง	Paperboard Box	เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในการขายปลีกและการขายส่ง สามารถทำจากกระดาษแข็งได้หลายชนิด

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
23	เครื่องหมายการค้า	Trademark	ตราสินค้าหรือส่วนหนึ่งของตราสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น เจ้าของมีสิทธิตามกฎหมายเพียงผู้เดียว
24	คู่แข่ง	Competitor	บุคคล กลุ่มบุคคล หรือสถาบันที่ดำเนินกิจการด้านธุรกิจอย่างเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ โดยต้องแข่งขันกันด้านการขาย การผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อเป็นกิจการที่ยึดครองตลาดให้มากที่สุด
25	ค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายพัสดุ	The cost of moving the parcel	ค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายพัสดุหรือผลิตภัณฑ์เท่าที่ปรากฏในกิจการต่างๆ
26	คุณภาพของผลิตภัณฑ์	The quality of the product	การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามข้อกำหนดที่ต้องการ โดยสินค้าหรือบริการนั้นสามารถสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสมได้เปรียบคู่แข่ง ลูกค้ามีความพึงพอใจ
27	ความเปราะบางของผลิตภัณฑ์	Fragility	ความเปราะบางหรือความแตกง่ายของผลิตภัณฑ์ทำให้มีโอกาสที่จะเกิดการชำรุดแตกหักในระหว่างการขนส่งหรือส่งผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางตามระบบการจัดจำหน่าย
28	ความต้านทานแรงกดลอนลูกฟูก	Concora Crush Test	กระดาศเป็นความสามารถของกระดาศที่จะต้านทานแรงกดบนลอนลูกฟูกจนลอนลูกฟูกยุบตัวจนแบนราบ คุณภาพนี้ มีความสัมพันธ์โดยตรง

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
29	ความต้านทาน แรงกดวงแหวน	Ring Crush	ความสามารถของกระดาษที่จะ ต้านทานแรงกดในระนาบเดียวกับ กระดาษ ซึ่งกดจนกระดาษหักยุบตัวลง ความต้านทานแรงกดวงแหวนของ กระดาษในแนวขวางเครื่องจักร
30	ความต้านทาน แรงดันทะลุ	Bursting Strength	เป็นความสามารถของกระดาษที่จะ ต้านทานแรงดันที่กระทำบนกระดาษ จนในที่สุดกระดาษจะถูกแรงดันให้ยืด ตัวออกจนทะลุ ดังนั้นความต้านทาน แรงดันทะลุ
31	ความปลอดภัย ของอาหาร	The food's safety	การจัดการให้อาหาร และสินค้าเกษตรที่ นำมาเป็นอาหารบริโภคสำหรับมนุษย์มี ความปลอดภัย โดยไม่มีลักษณะเป็น อาหารไม่บริสุทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วย อาหาร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้บริโภค ปลอดภัยจากอันตราย ที่มาจากอาหาร
32	จำนวนหน่วยของ ผลิตภัณฑ์	The number of units of the product	การกำหนดจำนวนหน่วยของผลิตภัณฑ์ ที่บรรจุลงในภาชนะให้เหมาะสมเพื่อ เป็นการลดต้นทุนที่อาจจะเกิดจากการ ชำรุดแตกหักโดยใช้หลักการจัดการ ผลิตภัณฑ์เข้าช่วย
33	ช่องทางจัด จำหน่ายของ ผลิตภัณฑ์	Product distribution channels	ช่องทางในการไหลเวียนของผลิตภัณฑ์ จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคที่เป็นผู้ใช้หรือ ผู้บริโภคที่เป็นอุตสาหกรรม ในบาง กรณีไม่มีใครเป็นตัวกลางระหว่างผู้ผลิต และผู้บริโภค

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
34	เชื้อเพลิง	The fuel	วัสดุใดๆ ที่นำไปเผาไหม้หรือแปรเปลี่ยนเพื่อนำมาเป็นพลังงาน เชื้อเพลิงจะปลดปล่อยพลังงานผ่านปฏิกิริยาทางเคมีเช่นการเผาไหม้ หรือปฏิกิริยานิวเคลียร์การแตกตัวหรือการรวมตัวของนิวเคลียส อย่างใดอย่างหนึ่ง คุณสมบัติสำคัญของเชื้อเพลิงที่มีประโยชน์คือพลังงานที่มีอยู่สามารถถูกบรรจุและปลดปล่อยได้ตามต้องการ
35	ซองกระดาษ	Paper Envelopes	ซองกระดาษทำจากแผ่นกระดาษตัดพับสำเร็จรูป ที่มีลักษณะแบนราบและหลายขนาด
36	ซูเปอร์มาร์เก็ต	Supermarket	ร้านค้าแบบบริการตนเองอันเป็นรูปแบบหนึ่งของร้านขายของชำ ซึ่งเสนอขายสินค้าอาหารและของใช้ในครัวเรือนหลายประเภทโดยจัดจำแนกไว้ตามแผนก
37	ตู้คอนเทนเนอร์	Container	ภาชนะสำหรับบรรจุที่ใช้กับการขนส่งทางเรืออย่างแพร่หลาย มีหน้าที่เพื่อให้ขนส่งง่ายและปลอดภัย
38	ถังกระดาษ	Fiber Drum	มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกระป๋องกระดาษแต่มีขนาดใหญ่ใช้เพื่อการขนส่งสินค้าที่นิยมบรรจุคือ สารเคมี เม็ดพลาสติก ฯลฯ
39	ถุงกระดาษ	Paper Bag	ถุงกระดาษมีหลายชนิดหลายลักษณะ ทั้งแบบแบนราบ แบบมีชายข้างและก้น ซึ่งเปิด-ปิด ได้ด้านเดียว และแบบผนึก 4 ด้าน สามารถผลิตขึ้นโดยกรรมวิธีการพับ ปิดผนึก ด้วยกาว หรือเย็บประกอบขึ้นรูปร่างต่าง ๆ

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
40	ถุง หรือ กระสอบ กระดาษหลายชั้น	Multiwall paper Sack	ใช้สำหรับบรรจุสินค้าที่มีน้ำหนักมากกว่า 10 กิโลกรัม นิยมใช้กับการบรรจุสินค้าประเภทปูนซีเมนต์ อาหารสัตว์ เม็ดพลาสติก สารเคมี ฯลฯ ถุง หรือ กระสอบแบบนี้มีทั้งปากปิดและแบบมีลิ้น แต่ละแบบอาจมีส่วนขยายข้างด้วย นิยมใช้กระดาษเหนียว ที่ทำจากเส้นใยขาว หรืออาจเคลือบพลาสติก
41	ทำหน้าที่รักษา	Preserve	เป็นการรักษาคุณภาพสินค้าให้คงเดิม ตั้งแต่ผู้ผลิตจนถึงผู้บริโภคคนสุดท้าย
42	นวัตกรรม	Innovation	สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ และประสบการณ์ทางเทคโนโลยีหรือการจัดการมาพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือ กระบวนการผลิต หรือบริการใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด
43	บริษัท	Company	องค์กรธุรกิจชนิดหนึ่ง เป็นการรวมกลุ่มหรือการรวบรวมปัจเจกบุคคลและ/หรือบริษัทอื่น ผู้ซึ่งเป็นหุ้นส่วนร่วมลงทุน ก่อตั้งบริษัท บุคคลกลุ่มนี้มีความมุ่งประสงค์หรือจุดสนใจร่วมกัน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาผลกำไร

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
44	บรรจุภัณฑ์	Packaging	การบรรจุไว้ในบรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดเก็บ และการขนส่งและบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบอย่างสวยงามเพื่อให้สินค้าเตะตาและดึงดูดใจผู้บริโภค ณ บริเวณที่ขายสินค้า
45	บรรจุภัณฑ์กระดาษ	Paper Packaging	ผลิตมาจากเยื่อกระดาษที่มีคุณภาพแตกต่างกันตามความเหนียว ความทนทานต่อการฉีกขาด ดึงขาด ดันทะลุ สามารถตัด คัด พับ งอ ได้ง่าย สามารถออกแบบได้มากแบบ เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีราคาถูกที่สุดและน้ำหนักเบาที่สุด
46	บรรจุภัณฑ์บ่งชี้ร่องรอยการแกะ	tamper evident	บรรจุภัณฑ์บ่งชี้ร่องรอยการแกะ หรือบรรจุภัณฑ์ด้านการแกะจะหมายถึงบรรจุภัณฑ์ที่มีตัวบ่งชี้หรือตัวต่อต้านการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ หากมีการแตกแยกหรือผิดพลาดใดๆ ในบรรจุภัณฑ์เกิดขึ้น จะแสดงให้เห็นร่องรอยการแกะ
47	บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม	eco packaging	การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมจะลดปัญหาจากขยะบรรจุภัณฑ์ การสิ้นเปลืองทรัพยากร การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำหรือการนำกลับมาแปรรูปใหม่ จะทำให้ระบบการผลิตมีการนำทรัพยากรเหลือใช้มาทำประโยชน์ได้
48	ป้องกัน	Protect	บรรจุภัณฑ์จะทำหน้าที่ปกป้องป้องกันคุ้มครองสินค้าที่บรรจุภายในไม่ให้ยุบสลาย เสียวรูปหรือเสียหายที่เกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อม

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
49	ผู้ผลิต	Manufacturer	พวกที่สามารถนำเอาพลังงานจากแสงอาทิตย์มาสังเคราะห์อาหารขึ้นได้เอง จากแร่ธาตุและสารที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฟอสเฟต
50	ผลิตภัณฑ์	Product	สิ่งที่มีรูปร่างหรือมีคุณสมบัติทางกายภาพสามารถจับต้องได้ หรือคือสิ่งที่มนุษย์ผลิตขึ้น เช่น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย, เครื่องจักรอุตสาหกรรม, ยารักษาโรค ฯลฯ
51	พลาสติก	plastics	สารประกอบอินทรีย์ที่นักวิทยาศาสตร์สังเคราะห์ขึ้นทดแทนวัสดุธรรมชาติ มีคุณสมบัติมากมาย เช่น น้ำหนักเบา หล่อเป็นรูปทรงได้ตามต้องการ ทนความร้อน และการสึกกร่อนได้ดี
52	ฟิล์มพลาสติกพีอีที	Polyethylene terephthalate	เป็นพลาสติกประเภท Thermo Plastic จุดเด่นของพลาสติก PET คือมีความใสและเหนียวสูงสามารถป้องกันการซึมผ่านของไอน้ำที่มี ป้องกันการซึมผ่านของก๊าซได้ดีมาก และป้องกันการซึมผ่านของไขมันได้ดี
53	เยื่อกระดาษขึ้นรูป	Molded Pulp Container	มีทั้งชนิดที่ทำจากเยื่อบริสุทธิ์ ซึ่งใช้บรรจุอาหารสำเร็จรูปและอาหารที่เข้าตู้อบไมโครเวฟได้ และชนิดที่ทำจากเยื่อเศษกระดาษซึ่งใช้บรรจุไข่ผัก ผลไม้สด และทำเป็นวัสดุกันกระแทก การเลือกใช้ต้องคำนึงถึง

ที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ความหมาย
54	รูปแบบของผลิตภัณฑ์	The format of the product	รูปแบบของผลิตภัณฑ์ สัมพันธ์กับความเปราะบางแตกหักและการทำให้เกิดการชำรุดได้เพราะอยู่กับลักษณะทางกายภาพของผลิตภัณฑ์
55	ระบบการพิมพ์กราเวียร์	Gravure Printing	เป็นทางเลือกสำหรับการพิมพ์บรรจุภัณฑ์แบบต่อเนื่องที่พิมพ์หลายสีคุณภาพสูง จะเริ่มจากการสร้างลายไปบนพื้นผิวของแม่พิมพ์ แล้วดูดซับหมึกเพื่อนำไปวางบนพื้นผิวเพื่อผลิตภาพพิมพ์ ระบบการพิมพ์นี้เหมาะสำหรับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก ที่ต้องการคุณภาพพิมพ์สูง
56	รหัสแท่ง	Bar-code	เป็นเครื่องหมายแทนข้อมูลชนิดหนึ่งที่เครื่องจักรสามารถอ่านได้ด้วยแสง
57	วัสดุที่นำกลับมาใช้	Recycled	การนำวัสดุที่เหลือใช้ นำกลับมาใช้ใหม่
58	หน้าที่รองรับ	Contain	บรรจุภัณฑ์จะทำหน้าที่รองรับสินค้าให้รวมกันอยู่เป็นกลุ่มน้อย หรือตามรูปร่างของภาชนะนั้น ๆ
59	หลักเกณฑ์ที่ดีในการผลิตอาหาร	Good Manufacturing Practices : GMP	หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร เป็นเกณฑ์หรือข้อกำหนดขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการผลิตและควบคุมเพื่อให้ผู้ผลิตปฏิบัติตาม ทำให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างปลอดภัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์สภาพปัญหา

ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้าจากการที่เยี่ยมชมและศึกษาปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ของบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ได้เห็นว่าบริษัทไม่มีคลังสินค้าไว้จัดเก็บรักษาสินค้า ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างมากทำให้สินค้าอาจเกิด การสูญหายและถูกขโมยได้ง่าย หรืออาจเกิดการชำรุด เสียหาย ผุพัง โดนสภาพอากาศ มลพิษต่าง ๆ ทำลายสินค้าให้เกิดรอยชำรุดได้ง่ายๆ ทำให้สินค้าที่จะจัดส่งไปให้ลูกค้าไม่มีความสมบูรณ์แบบที่ ผลิตจากบริษัท ทางคณะผู้จัดทำจึงมีความสนใจที่จะเลือกจะศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคของการไม่มี คลังสินค้า และการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด เพื่อเป็น แนวความคิดในการพัฒนาปรับปรุงบริษัทให้ดีขึ้นเป็นลดต้นทุน เพิ่มยอดขายและเป็นแนวความรู้ คิดวิเคราะห์ที่มีประโยชน์เพื่อให้นักเรียนได้ทำศึกษาต่อไป ผู้จัดทำได้ศึกษาตามวัตถุประสงค์มี ดังนี้

1. ขั้นตอนการทำงานของบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

1. ลูกค้าติดต่อสั่งสินค้าอิเล็กทรอนิกส์จากบริษัทชิปปิง
2. บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด รับงานต่อจากบริษัทชิปปิง
3. บริษัทชิปปิงจะมาติดต่อจองรถขนส่งของบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด
4. พนักงานขนส่งทำการจัดเตรียมรถ ตรวจเช็คสภาพรถและอุปกรณ์
5. พนักงานฝ่ายขายทำการติดต่อแผนกขนส่ง เพื่อจัดเตรียมรถตามแผนงาน หรือ กำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่บริษัทชิปปิงตกลงกับลูกค้า
6. บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ทำเอกสารใบส่งสินค้า ใบรับสินค้า พิธีการขนส่งสินค้า
7. รับสินค้าที่ทำเรือและนำสินค้ามาที่จัดเก็บที่บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด เพื่อทำการคัดแยกสินค้าและรอการเคลื่อนย้ายสินค้าขึ้นรถไปส่งลูกค้า เพื่อทำการโหลดสินค้า โดยใช้ อุปกรณ์ Forklift ในการนำสินค้าขึ้นรถ โดยหลักการจัดเรียงสินค้าให้หนักมากอยู่ด้านในสุด สินค้า หนักน้อยอยู่ด้านนอกเฉพาะส่งสินค้าที่เดียวกัน ในกรณีที่ส่งสินค้าคนละที่ นำสินค้าที่ถึงก่อนไว้ ด้านนอก สินค้าที่ถึงทีหลังไว้ด้านใน และมีการตรวจเช็คสินค้าเมื่อจัดเรียงเรียบร้อยแล้วก่อนนำส่ง

2. ปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า

คลังสินค้า (Warehouse) คือสถานที่สำหรับวาง จัดเก็บ แพ็ค กระจายสินค้าคงคลัง คลังสินค้ามีชื่อเรียกได้ต่างๆ กัน อาทิ ศูนย์กระจายสินค้า, ศูนย์จำหน่ายสินค้า และโกดัง ฯลฯ คำว่า คลังสินค้าจึงเป็นคำที่มีความหมายรวมๆ ส่วนจะเรียกว่าอะไร ก็ขึ้นอยู่กับฟังก์ชันของคลังสินค้าแต่ละประเภท คลังสินค้าที่รับ สินค้าเข้ามาทำการคัดแยก แล้วกระจายออกไป เรียกว่า ศูนย์กระจายสินค้า และกระบวนการ ดังกล่าว เรียกว่า Cross Docking

ปัญหาการไม่มีคลังสินค้า

1. ไม่สามารถวางสินค้าให้เป็นระบบได้
2. ไม่สามารถกันแดด กันฝน และกันอันตรายต่าง ๆ ได้
3. ไม่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าในด้านการมีสินค้าและบริการไว้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
4. ไม่สามารถป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของตลาด และฤดูกาล
5. ไม่สามารถก่อให้เกิดความประหยัดในด้านต้นทุนดำเนินการสินค้า
6. ไม่สามารถสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรม

ประโยชน์ของการมีคลังสินค้า

1. เป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บสำรองวัตถุดิบ และสินค้าไว้ใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม
2. สามารถตอบสนองการทำงานในระบบการทำงานแบบทันเวลาพอดี
3. ตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าในด้านการมีสินค้าและบริการไว้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
4. ป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของตลาด และฤดูกาล
5. ก่อให้เกิดความประหยัดในด้านต้นทุนดำเนินการ
6. สร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรม

3. นำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

การนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้คือ การนำปัจจัยต่าง ๆ ในการเลือกสร้างคลังสินค้ามาเป็นแนวทางในการเลือกสร้าง ควรจะพิจารณาหรือคำนึงถึงปัจจัยใดบ้างในการเลือกสร้างเลือกใช้วัสดุให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความมั่งคั่งและความรอบคอบ เข้าข่ายหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติโครงการและการทำโมเดล

การสร้างความมั่งคั่งคือใช้จ่ายอย่างพอเหมาะพอดี ของที่ใช้ในการทำโมเดลก็จะเลือกซื้อในราคาไม่แพงมากแต่คุณภาพดี และพยายามลดจำนวนครั้งการซื้อของเพิ่มเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า กรณีศึกษาบริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกสร้างคลังสินค้าให้เหมาะสมในการจัดเก็บและรักษาคุณภาพของสินค้า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบการธุรกิจ ซึ่งในการเลือกสร้างคลังสินค้าที่ได้มาตรฐาน มีความแข็งแรง การนำปัจจัยต่างๆมาพิจารณาว่าควรสร้างคลังสินค้าหรือไม่หรือคำนึงถึงอะไรบ้างในการเลือกสร้างให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สรุปผล จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้าของ บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด

ไม่สามารถวางสินค้าให้เป็นระเบียบได้ ไม่สามารถกันแดด กันฝน และกันอันตรายต่าง ๆ ได้ ไม่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าในด้านการมีสินค้าและบริการได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ไม่สามารถป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของตลาด และฤดูกาล ไม่สามารถก่อให้เกิดความประหยัดในด้านต้นทุนดำเนินการ ไม่สามารถสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรมได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการไม่มีคลังสินค้า บริษัท ฟาอีฟ โลจิสติกส์ จำกัด ผู้จัดทำมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการสร้างคลังสินค้า เพื่อเก็บรักษาสินค้าให้ปลอดภัย
2. ควรมีการพัฒนาคลังสินค้า เพื่อให้ทันสมัยและปลอดภัย
3. มีการพัฒนาบุคลากรพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบดูแลสินค้าให้มีประสิทธิภาพและพร้อมใช้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. เพิ่มข้อมูลของคลังสินค้า
2. แก้ไขย่อหน้า ตรวจสอบรูปเล่มให้ถี่ถ้วน

บรรณานุกรม

- ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา. (2550). นโยบายสินค้าคงคลังและระบบบริหารสินค้าคงคลัง. ค้นข้อมูล 8 ตุลาคม 2562, จาก <http://elearning.psu.ac.th/courses/246/>.
- กิริติ วงษ์ทองศรี. (2550). ความสำคัญของสินค้าคงคลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- ค่านาย อภิรัชญาสกุล. (2559). การจัดการคลังสินค้า. (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพมหานคร : โพกัส มีเดียเอนด์ พับลิชชิง.
- BRAIN ASSET. (2556). คลังสินค้าคืออะไร. ค้นคว้าข้อมูลเมื่อ วันที่ 8 ตุลาคม 2562, จาก <http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/handle/>.
- รสสุคนธ์ ศิริินภาเพ็ญ. (2548). การจัดการโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โลจิสติกส์ไทยแลนด์. (2550). การควบคุมและการจัดเก็บสินค้าคงคลัง. ค้นข้อมูล 9 ตุลาคม 2562, จาก <http://riverplusblog.com/2011/08/18/warehouse-management-basic-knowledge/>.
- โลจิสติกส์คอนเน็ค. (2550). กลยุทธ์ในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า. ค้นข้อมูล 9 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.thaifranchisecenter.com/document/show.php?docuID=677>.
- วิเชียร ฐัญญ. (2546). การวิเคราะห์การสร้างพื้นที่จัดเก็บรถยนต์ใหม่เข้ามา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ศุภกฤต สุวรรณชื่น. (2545). การศึกษาความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้คลังสินค้าโครงสร้างแบบถอดประกอบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทรปราการเซฟตี้. (2550). การเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้า. ค้นข้อมูล 10 ตุลาคม 2562, จาก http://lpn.nfe.go.th/e_learning/LESSON6/unnit6.htm+unnit6_1.htm.
- อัจจิมา พิษณุกานต์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติพื้นฐานทางเทคโนโลยีกับการตัดสินใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ใบบันทึกการปฏิบัติงานโครงการ

ภาคผนวก ข

ศึกษาดูงาน บริษัท ฟาอีฟโอสติกส์ จำกัด

ภาพที่ 1 ฟังวิทยากรให้ข้อมูลบริษัท

ภาพที่ 2 ถ่ายภาพกับผู้จัดการบริษัท

ภาพที่ 3 รถขนส่งบริษัท ฟาอีฟโลจิสติกส์ จำกัด

ภาพที่ 4 ถ่ายภาพกับรถขนส่งสินค้า

ภาพที่ 5 ฟังวิทยากรให้ข้อมูลการขนส่ง

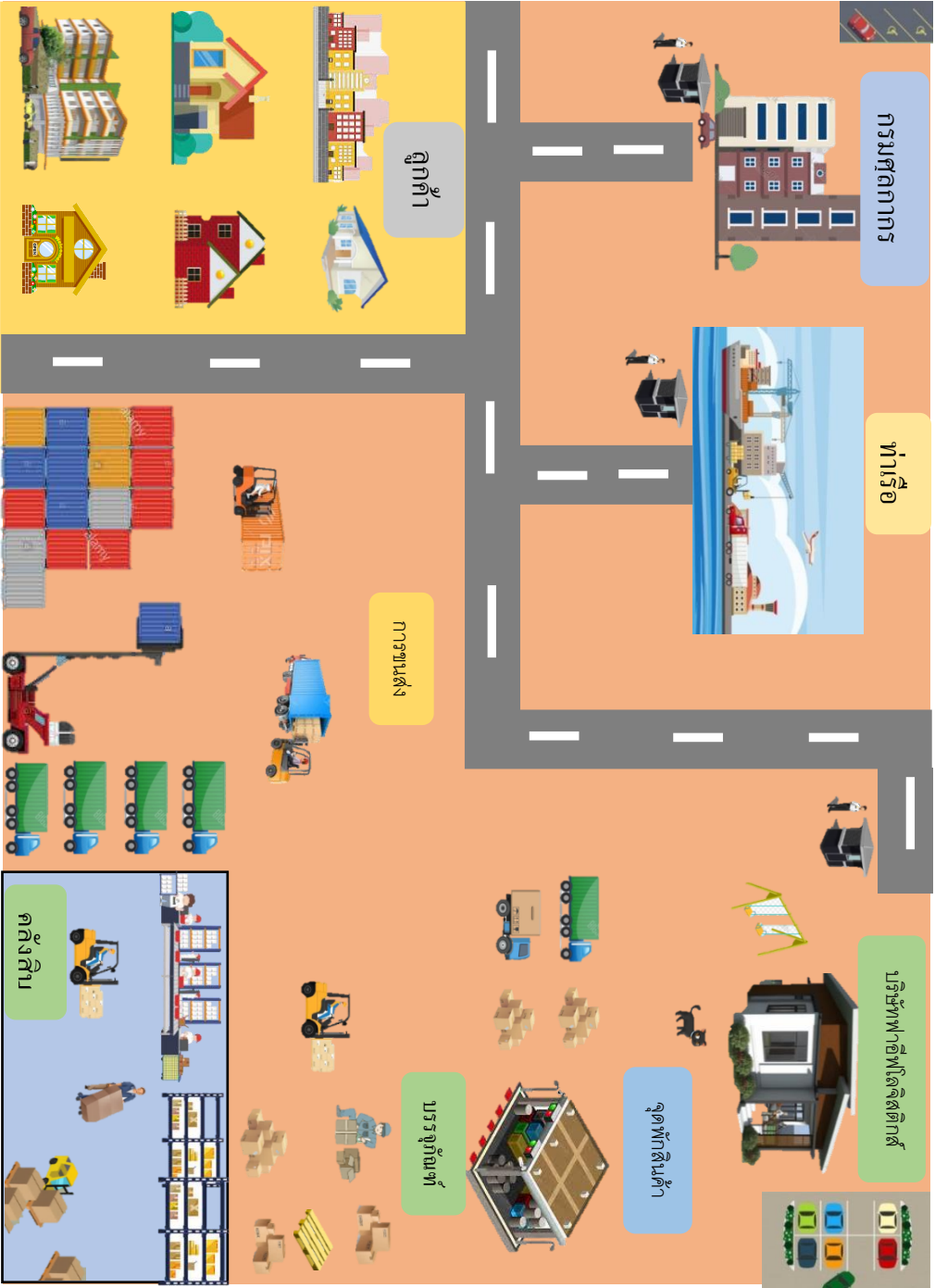

ภาพที่ 6 ลานตู้เปล่าของบริษัท

ภาคผนวก ค

แผนผังโมเดลและขั้นตอนการทำโมเดล

แผนผังโมเดล

ขั้นตอนการทำโมเดล

ภาพที่ 1 ตัดโครงสร้างผนังบริษัท

ภาพที่ 2 ประกอบโครงสร้าง บริษัท

ภาพที่ 3 ตัดแต่งพื้นที่ ถนน ชุมชน บริษัท

ภาพที่ 4 ตกแต่งภายในบริษัท

ภาพที่ 5 ติดตั้งบริษัท กรมศุลกากร คลังสินค้า

ภาพที่ 6 ประกอบหลังคา คลังสินค้า บริษัทและตกแต่งโดยรวม

ภาคผนวก ง

งบประมาณในการจัดทำโครงการ

งบประมาณการจัดทำโครงการ

งบประมาณการจัดทำรูปเล่มรายงาน

กระดาษ A4 1รีม	120 บาท
หมึกสีและขาวดำ	400 บาท
ค่าเช่ารูปเล่ม	200 บาท
รวม	<u>720 บาท</u>

งบประมาณการจัดทำโมเดล

อุปกรณ์เครื่องทำโมเดล	790บาท
ของตกแต่งโมเดล	439 บาท
รวม	<u>1,229 บาท</u>

รวมงบประมาณในการจัดทำโครงการทั้งหมด $790 + 439 = 1,229$ บาท

ลำดับ	รายการ	ราคา (บาท)
1	กระดาษขานอ้อย	70
2	กระดาษลูกฟูก	60
3	ไม้กระดานหนา	250
4	กาวร้อน	200
5	สติ๊กเกอร์แผ่นสี	40
6	กาวแท่ง	20
7	ดินไม้จำลอง	100
8	แท่งไม้	40
9	กระดาษสี	60
10	กาวUHU	50
11	แผ่นหญ้าเทียม	150
12	รถโฟล์คลิฟท์	60
13	รถเทนเลอร์	80
14	รถยนต์	49
	รวม	1,229

ประวัติผู้จัดทำโครงการ

นายภูเมษ อ้นรัตน์

เกิดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2543

บ้านเลขที่ 35/11 หมู่ 10 ต.บางแก้ว

อ.บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

หมายเลขโทรศัพท์ 065-549-4626

อีเมล armfy5555@gmail.com